

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: socjologia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet
Warszawski,

Data przeprowadzenia wizytacji: 14-15 listopada 2019 r.

Warszawa, 2020

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	9
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	9
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	13
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	21
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	21
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	28
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	30
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	30
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	42
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	44
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr Anna Maria Kola, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Marek Kucia, członek PKA
2. dr hab. Andrzej Niesporek, ekspert PKA
3. mgr Wojciech Jagodziński, ekspert PKA z grona pracodawców
4. Natalia Mąka, ekspert PKA reprezentujący studentów
5. mgr Grzegorz Kołodziej, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa na kierunku socjologia prowadzonym na Wydziale Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego (dalej również: WFiS UW) odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2019/2020, w związku upływem okresu na jaki została wydana pozytywna ocena instytucjonalna Jednostki prowadzącej wizytowany kierunek. Ocena programowa tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego (dalej również: ZO, ZO PKA) z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac dyplomowych i etapowych, wizytacji infrastruktury naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków Zespołu Oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	socjologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki socjologiczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów/180 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy programu obowiązującego od roku akademickiego 2019/2020. W odniesieniu do programu, który realizują studenci, którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademickim 2018/2019: 90 godzin/3 pkt ECTS.	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	• Media i komunikacja • Polityka i demokracja • Zróżnicowanie kulturowe współczesnego świata • Problemy społeczne i sprawy publiczne	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	304	- - -
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1750 godzin	- - -
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim	160 pkt ECTS	- - -

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

²Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	5-15 pkt ECTS (w zależności od specjalności)	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	73 pkt ECTS	---

Nazwa kierunku studiów	Socjologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	II stopnia	
Profil studiów	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{3,4}	nauki socjologiczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry/120 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	150 godzin/10 pkt ECTS w ramach fakultatywnej specjalności nauczycielskiej możliwej do realizacji w ramach studiów stacjonarnych	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	fakultatywna specjalność nauczycielska – studia stacjonarne	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	167	57
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	840 godzin	240 godzin
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim	114 pkt ECTS	114 pkt ECTS

³W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁴Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedziny nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	min. 5 pkt ECTS (w zależności od wyboru modułów obieralnych)	min. 5 pkt ECTS (w zależności od wyboru modułów obieralnych)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	114 pkt ECTS	73 pkt ECTS

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Standard 1.1 Koncepcja i cele kształcenia

Koncepcja i cele kształcenia na wizytowanym kierunku są zgodne z misją i strategią uczelni oraz polityką jakości. Instytut Socjologii (dalej również: IS) realizuje podstawowe cele i wartości zawarte w misji Uniwersytetu Warszawskiego oraz przyjmuje wyznaczone kierunki strategii Uniwersytetu Warszawskiego podejmując działania podnoszące poziom nauczania, zwiększające efektywność badań naukowych i usprawniające zarządzanie Instytutem.

Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany i są związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w tej dyscyplinie. Instytut Socjologii, odwołując się do własnej tradycji, dorobku całej socjologii polskiej oraz socjologii światowej, dąży do rozwijania teorii, prowadzenia badań i nauczania socjologii na najwyższym poziomie. Instytut Socjologii swoje najważniejsze cele realizuje z udziałem całej wspólnoty pracowników, doktorantów i studentów dbając o upowszechnianie wiedzy o wspólnych i indywidualnych osiągnięciach dydaktycznych, naukowych i o prowadzonych aktualnie badaniach. Reprezentując różne orientacje środowisko naukowe Instytutu jest otwarte na nowe idee, teorie i metody podejmujące badania nowych zjawisk. W takie umiejętności wyposaża również studentów: kształci ludzi przygotowanych do aktywności zawodowej w szybko zmieniającym się świecie, którzy w sposób krytyczny, ale wsparty rzetelnymi argumentami angażują się w publiczne debaty. Instytut Socjologii zachowuje kontakt z nauką światową, wspierając pracowników do udziału w międzynarodowych badaniach i do publikowania w czasopiśmie o światowej renomie. Jest aktywny w rozwijaniu współpracy z zagranicznymi instytucjami badawczymi i edukacyjnymi, w utrzymywaniu efektywnych związków z unijnymi uczelniami i instytucjami. Troszczy się jednocześnie o pozyskiwanie grantów na badania i rozwój innowacji dydaktycznych, a w ich realizacji uwzględnia udział studentów i doktorantów.

Efekty kształcenia w wizytowanej jednostce są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy i zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Propozycja nowych specjalizacji na wizytowanym kierunku jest odpowiedzią na potrzeby studentów. W Instytucie prowadzi się także badania wśród

pracodawców a także badania absolwentów. Wyniki badań są uwzględniane w konstruowaniu programu studiów.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Instytut Socjologii prowadzi dydaktykę na wszystkich poziomach kształcenia: I stopnia (licencjackim), II stopnia (magisterskim) i III stopnia (doktorskim), oferując studia w ramach profilu ogólnoakademickiego. Studia licencjackie dają uporządkowane podstawy wiedzy socjologicznej i umiejętności łącząc je z dorobkiem pokrewnych nauk społecznych. Studia magisterskie pogłębiają socjologiczną wiedzę i umiejętności studentów Instytutu Socjologii, wspierając jednocześnie interdyscyplinarne formy kształcenia, ułatwiające innym studentom Uniwersytetu dostęp do bogatego dorobku intelektualnego Instytutu Socjologii. Instytut Socjologii kładzie nacisk na zdobywanie wiedzy, umiejętności i społecznych kompetencji, tak by absolwenci byli dobrze przygotowani do dalszego podnoszenia kwalifikacji na Uniwersytecie i poza nim.

Na podstawie analizy raportu samooceny można uznać, iż przyjęte efekty uczenia się są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni. W szczególności uwzględniają kompetencje badawcze. Studia licencjackie dają uporządkowane podstawy wiedzy socjologicznej i umiejętności łącząc je z dorobkiem pokrewnych nauk społecznych. Studia magisterskie pogłębiają socjologiczną wiedzę i umiejętności studentów Instytutu Socjologii, wspierając jednocześnie interdyscyplinarne formy kształcenia, ułatwiające innym studentom Uniwersytetu dostęp do bogatego dorobku intelektualnego Instytutu Socjologii. Studia doktoranckie były główną drogą kształcenia kadry naukowo-dydaktycznej. Doktoranci pod kierunkiem pracowników naukowych wnoszą cenny wkład w badania i dydaktykę Instytutu Socjologii, zyskując doświadczenie zawodowe na najwyższym poziomie. Fundamentem działania Instytutu Socjologii jest łączenie dydaktyki i badań naukowych, zarówno podstawowych, jak i aplikacyjnych. Pracownicy naukowcy dążą do podnoszenia jakości kształcenia poprzez angażowanie najlepszych studentów i doktorantów do badań i projektów realizowanych w Instytucie. Łączenie dydaktyki i badań naukowych przygotowuje studentów do samodzielnej pracy badawczej, wzbogaca proces badawczy o interpretacje wnoszone przez doktorantów i studentów, uczy współpracy w rozwiązywaniu problemów interesujących wszystkich uczestników procesu badawczego. Należy podkreślić iż Instytut Socjologii – nieprzerwanie od 2013 roku – zajmuje pierwsze miejsce w rankingu Szkół Wyższych Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy”, w dziale: Ranking Kierunków Studiów, Nauki Społeczne, Socjologia.

Ważnym efektem uczenia się jest nabycie umiejętności komunikowanie się w języku obcym. Studia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia. Ponadto, w trakcie studiów II stopnia studenci muszą zrealizować dwa kierunkowe zajęcia fakultatywne prowadzone w języku obcym, które – poza treścią programową związaną z konkretnym przedmiotem – służą również ćwiczeniu umiejętności dyskusowania i przygotowywania prac pisemnych w języku obcym, potwierdzając tym samym zaawansowaną znajomość języka obcego. Od roku akademickiego 2019/20 zmieniło nazwę z „warsztat” na „projekt badawczy”, jako lepiej odpowiadającą założeniom i efektom uczenia się przypisanym do tej grupy zajęć. (na poziomie B2+). Są to w związku z tym zajęcia o charakterze konwersatoryjnym, seminaryjnym bądź warsztatowym.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Analiza raportu samooceny, innych dokumentów, zawartości strony internetowej oraz rozmów przeprowadzonych w trakcie wizytacji pozwalają uznać, iż przyjęte w Instytucie Socjologii koncepcja

i cele kształcenia są zgodne z misją i strategią Uniwersytetu Warszawskiego. Mieszczą się w dyscyplinie socjologia i są związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową. Są zorientowane na potrzeby otoczenia i zostały określone wspólnie ze studentami oraz interesariuszami zewnętrznymi. Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia na poziomie ogólnoakademickim. Są zgodne z odpowiednim poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji i odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy. Uwzględniają kompetencje badawcze – zarówno na poziomie licencjackim jak i magisterskim. Obejmują także kompetencje językowe, niezbędne dla komunikowania się w języku obcym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

- - -

Zalecenia

- - -

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe są zgodne z są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie. Oferta dydaktyczna Instytutu Socjologii charakteryzuje się szczególnym naciskiem kładzionym na takie aspekty procesu kształcenia jak:

- zapoznanie studentów z szerokim spektrum podejść teoretycznych w socjologii,
- teoretyczne i praktyczne przygotowanie studentów do prowadzenia badań społecznych, zarówno o charakterze ilościowym, jak i jakościowym,
- budowanie związków programu kształcenia z aktualnymi, socjologicznymi badaniami naukowymi i aplikowanymi.

Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. W programie studiów I stopnia, mimo dużego udziału zajęć praktycznych i warsztatowych, przeważają formy typowo akademickie (konwersatoria, wykłady,

seminaria, ćwiczenia), a nacisk w kształceniu kładziony jest na pracę studenta polegającą na lekturze, analizie tekstów, przygotowaniu prac pisemnych, prezentacji i raportów oraz uczestnictwie w dyskusjach i pracy grupowej a także przygotowaniu do realizacji własnych przedsięwzięć badawczych. Praktyczne efekty kształcenia realizowane są w ścisłym związku z efektami akademickimi.

W przypadku programu I stopnia dążenie do realizacji powyższych celów znajduje odzwierciedlenie w realizacji programu studiów – liczba punktów ECTS (jak również liczba godzin dydaktycznych) przewidziana dla zajęć związanych z poznawaniem teorii socjologicznych. Realizacja programu studiów II stopnia zakłada realizację takich ogólnych celów kształcenia jak nabycie pogłębionej wiedzy z zakresu socjologii oraz pogłębionej wiedzy w ramach wybranej subdyscypliny socjologii; przygotowanie do samodzielnego projektowania i realizowania projektów badawczych; ukształtowanie umiejętności i kompetencji umożliwiających efektywną pracę zespołową; nabycie kompetencji niezbędnych do dzielenia się nabytą wiedzą oraz wykorzystywania nabytych umiejętności oraz przekazywania ich w życiu społecznym i zawodowym; a także ukształtowanie wrażliwości etycznej, refleksyjności, poczucia odpowiedzialności oraz postaw prospołecznych.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się są właściwie określone. Na studiach I stopnia największą część programu studiów (liczba punktów ECTS, jak również liczba godzin dydaktycznych) przewidziana jest dla zajęć związanych z pogłębianiem wiedzy o teoriach socjologicznych, zwłaszcza najnowszych, oraz ich zastosowaniach badawczych w Polsce i na świecie, a także zajęć warsztatowych poświęconych budowaniu pogłębionych kompetencji metodologicznych i praktycznej realizacji procesu badawczego. Budowaniu tego rodzaju kompetencji zawodowych towarzyszy pogłębianie wiedzy z zakresu filozofii społecznej i filozofii nauki, co pozwala osiągnąć skutki specjalizacji bez niepożądanego zawężania horyzontów i ograniczania możliwości dalszego kształcenia i rozwoju absolwentów. Na trzecim roku studiów I stopnia oferuje się możliwość wyboru modułów tematycznych (*Media i komunikacja, Zróżnicowanie kulturowe współczesnego świata, Problemy społeczne, sprawy publiczne oraz Polityka i demokracja*).

Program studiów stacjonarnych na studiach II stopnia składa się z trzech dużych bloków zajęć: bloku teoretycznego, bloku badawczego oraz bloku zajęć fakultatywnych. W skład bloku teoretycznego wchodzi zajęcia z zakresu Centralnych Problemów Socjologii (CPS) – (zajęcia prowadzone przez samodzielnych pracowników naukowych, dotyczące kluczowych problemów badawczych i teoretycznych, wokół których koncentruje się współczesna myśl socjologiczna), zajęcia z zakresu Teorii i Analiz w Badaniach Socjologicznych (TABS) (zajęcia poświęcone krytycznej analizie wybranych prac socjologicznych i teoretycznej interpretacji wyników badań empirycznych). W przypadku zajęć z kategorii CPS, TABS, Warsztat/Projekt badawczy, ADJ i ADI rokrocznie oferowane są różne zajęcia - spełniające ogólne wymagania dla danej kategorii zajęć - spośród których studenci wybierają te, które najbliższe są ich zainteresowaniom. Na blok badawczy składają się: Warsztat/Projekt badawczy (grupa zajęć, które mają na celu pogłębienie kompetencji badawczych, umiejętności planowania i realizowania badania w zespole oraz które zapewniają udział studentów w badaniach naukowych prowadzonych w Instytucie Socjologii) oraz. Analiza Danych Jakościowych i Analiza Danych Ilościowych (ADJ i ADI) czyli zajęcia warsztatowe mające na celu rozwinięcie umiejętności stosowania zaawansowanych technik analizy i interpretacji danych, zarówno jakościowych i ilościowych.

Z założenia są to zajęcia w trakcie których studenci pracują na gotowych zbiorach danych ćwicząc umiejętność opracowywania danych, ich kodowania oraz analizy z wykorzystaniem dostępnych programów tj. SPSS, Stata, Atlas.ti. i inne. Z kolei blok zajęć fakultatywnych ogniskuje się wokół szerokich modułów tematycznych: „Rynek pracy - zasoby ludzkie - sprawy publiczne”, „Socjologia polityki, państwa i życia publicznego”, „Wspólnoty, zróżnicowanie społeczne, migracje”. W celu zaliczenia modułu, w ciągu 2 lat studiów, z puli przedmiotów do wyboru należy zrealizować zajęcia za co najmniej 50 punktów ECTS spośród przedmiotów przypisanych do danego modułu. Do zajęć w ramach modułu wchodzi też seminarium magisterskie, a mogą wchodzić zajęcia z bloku teoretycznego i metodologicznego oraz zajęcia w języku obcym.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, przy czym w przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami. Na studiach I stopnia 162 punkty ECTS dotyczą zajęć związanych z badaniami, 160 punktów ECTS to zajęcia realizowane w kontakcie z nauczycielem, a 73 punkty ECTS to zajęcia do wyboru. Na studiach II stopnia 114 punktów ECTS dotyczy zajęć związanych z badaniami, również 114 punktów zajęć realizowanych w kontakcie z nauczycielem akademickim, a 116 punktów ECTS to zajęcia do wyboru. Plan studiów umożliwia więc wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Studenci mogą wybierać samodzielnie dwojaki rodzaj zajęcia. Są to zajęcia z puli zajęć fakultatywnych oferowanych w Instytucie Socjologii. Zajęcia są prowadzone w ramach specjalizacji. są to także zajęcia ogólnouniwersyteckie (OG) wybierane samodzielnie przez studentów z puli zajęć typu OG oferowanych przez Uniwersytet Warszawski. Student zobowiązany jest do zrealizowania zajęć OG, tak by w rozliczeniu programu studiów mieć nie mniej niż 5 ECTS z zajęć przypisanych do nauk humanistycznych.

Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Kluczowym atutem Instytutu Socjologii jest różnorodność oferowanych zajęć (również w obrębie kategorii zajęć obowiązkowych, które mają charakter autorski i są prowadzone przez wielu prowadzących), dzięki czemu studenci mogą w przemyślany i poinformowany sposób kształtować ścieżkę rozwoju intelektualnego oraz przyszłej kariery zawodowej. Program studiów I stopnia, jest uporządkowany według następujących zasad: zajęcia składają się z bloku obowiązkowego dla wszystkich studentów w skład którego wchodzi a) specjalistyczne zajęcia kierunkowe – zarówno teoretyczne jak i warsztatowe, b) zajęcia z dziedzin pokrewnych (ekonomia, filozofia i logika, historia), c) zajęcia obligatoryjne dla studentów UW (w-f, język obcy, BHP) oraz z bloku zajęć fakultatywnych, czyli zajęć wybieranych samodzielnie – zgodnie z indywidualnymi zainteresowaniami – z oferty kursów oferowanych w IS i zajęć ogólnouniwersyteckich. Kolejne etapy studiów skonstruowane są w ten sposób, by rozpoczynać od ogólnego wprowadzenia do socjologii (Wstęp do socjologii, Współczesne społeczeństwo polskie), poznania klasycznej myśli społecznej (Klasyczne teorie socjologiczne, filozofia), poznania podstaw warsztatu socjologa (logika, statystyka) oraz zapoznania z naukami pokrewnymi (historia społeczna i ekonomia). Na II roku oferowane są kolejne zajęcia dające znajomość teorii socjologicznych (Współczesne teorie socjologiczne), wprowadzające w szczegóły warsztatu socjologa i zapoznające z metodami badawczymi (Metody badań ilościowych i Metody badań jakościowych i warsztaty statystyczne) oraz zajęcia wprowadzające do wybranych subdyscyplin socjologicznych

(Instytucje, procesy, systemy; Problemy społeczne, Antropologia społeczna, Psychologia społeczna). Na III roku I stopnia studenci mają możliwość sprecyzowania swoich zainteresowań i realizują zajęcia w ramach wybranego przez siebie modułu „Media i komunikacja”, „Polityka i demokracja”, „Zróżnicowanie kulturowe współczesnego świata” lub „Problemy społeczne i sprawy publiczne”. Najlepsi studenci, czyli ci którzy – zgodnie ze szczegółowymi zasadami studiowania mają średnią nie niższą niż 4,2 mogą studiować, pod opieką tutora z IS, w ramach Indywidualnego Toku Studiów. Stymuluje to studentów do pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia.

Metody kształcenia umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany. Na działalność naukowo-badawczą Instytutu Socjologii składa się praca ponad 60 naukowców, jak również interdyscyplinarnego laboratorium. Główne nurty badawcze wokół których koncentruje się aktywność naukowa pracowników i doktorantów Instytutu Socjologii znajdują mocne odzwierciedlenie w realizowanej przez nich dydaktyce. Umiejętności badawcze (oraz – jakże ważne w tym kontekście – kompetencje społeczne związane z pracą zespołową) rozwijane są przede wszystkim na zajęciach z kategorii „Projekt badawczy” (do roku 2018/19 „Warsztaty badawcze”) w trakcie których, pod opieką prowadzących, studenci realizują własne projekty badawcze bądź mają okazję brania udziału w projektach aktualnie realizowanych w Instytucie Socjologii. Warsztat socjologiczny rozwijają też na zajęciach z analizy danych ilościowych oraz jakościowych. Pogłębienie wiedzy z zakresu socjologii oraz rozwijanie samodzielności w podejmowaniu własnych projektów badawczych odbywa się również w trakcie przygotowań i pisanie pracy magisterskiej. Ma to miejsce przede wszystkim na seminarium licencjackim i magisterskim.

Biorąc pod uwagę specyfikę kierunku socjologia, można stwierdzić, iż są to studia nastawione na indywidualizację ścieżki kształcenia. Zgodnie z Regulaminem Studiów na Uniwersytecie Warszawskim studenci mogą korzystać z Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Obejmuje ona: indywidualny program studiów realizowany we współpracy z opiekunem naukowym, indywidualny plan studiów, indywidualny tryb i termin zaliczania przedmiotów lub indywidualny tryb studiowania przeznaczony dla studentów z niepełnosprawnością albo przewlekłą chorobą. Z kolei wśród przesłanek, uprawniających do ubiegania się o IOS, wymienić można: wyróżniające wyniki w nauce, udział w pracach badawczych nieobjętych programem studiów, szczególną działalność sportową, kulturalną lub artystyczną, skierowanie na studia w innej uczelni, instytucji krajowej albo zagranicznej, realizacja więcej niż jednego programu studiów, stopień niepełnosprawności lub przewlekłą chorobę, ciężką lub opiekę nad dzieckiem, przyjęcie na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się czy sytuacje losowe. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci podkreślili, że mają wiedzę na temat stosowanych form kształcenia.

Studenci studiów I stopnia, którzy rozpoczęli studia przed rokiem akademickim 2019/20 zobowiązani są do odbycia w trakcie studiów (do końca III roku) praktyk zawodowych w wymiarze nie krótszym niż: 3 tygodnie albo 90 godzin za 3 punkty ECTS oraz zaliczenie. Szczegółowe zasady odbywania i zaliczania praktyk są dostępne na stronie internetowej Instytutu Socjologii. Przy dostosowywaniu programu studiów do wymogów nowej Ustawy Instytut Socjologii podjął decyzję o rezygnacji z obowiązkowego realizowania praktyk przez studentów. Po dyskusjach prowadzonych ze studentami oraz ustaleniach przeprowadzonych w gronie Komisji Dydaktycznej Instytutu Socjologii UW – zdecydowano o zastąpieniu praktyk zwiększeniem udziału w zajęciach socjologicznych. Specjalizacja nauczycielska jest realizowana na studiach stacjonarnych trwa dwa lata i ma charakter fakultatywny – Dokumentem

poświadczającym uzyskanie kwalifikacji nauczycielskich wraz z przygotowaniem pedagogicznym jest suplement dołączony do dyplomu absolwenta IS. Specjalizacja składa się z trzech modułów: Moduł 1 – Przygotowanie w zakresie merytorycznym do nauczania przedmiotu „Wiedza o społeczeństwie”, który obejmuje wszystkie przedmioty obowiązkowe z programu studiów stacjonarnych dla studiów II stopnia. W programie specjalizacji jest ponadto moduł II Przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym – oraz moduł 3 – Przygotowanie w zakresie dydaktycznym. Na trzy moduły składają się zajęcia o łącznej liczbie 30 ECTS. Na zajęcia fakultatywne kierunkowe w IS UW do wyboru studenci specjalizacji nauczycielskiej przeznaczają minimum 14 ECTS.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na podstawie analizy raportu samooceny, innych dokumentów, zawartości strony internetowej oraz rozmów przeprowadzonych w trakcie wizytacji można określić, iż treści programowe na wizytowanym kierunku są zgodne z efektami uczenia się oraz aktualnym stanem wiedzy. Są odpowiednie dla zajęć tworzących program studiów socjologicznych na I i II stopniu studiów. Plan studiów jest dobrze skonstruowany – nakład pracy mierzony punktami ECTS dla poszczególnych zajęć jest poprawnie określony. Dobór form zajęć, proporcje zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela, a także zajęć do wyboru są właściwe. Metody kształcenia są różnorodne i odpowiednie do treści. Umożliwiają nabycie kompetencji badawczych, a także komunikacyjnych w języku obcym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości

Kształcenia

- - -

Zalecenia

- - -

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Od roku 2015/16 postępowanie kwalifikacyjne było dwuetapowe i składało się z konkursu ocen z egzaminów maturalnych (70% końcowej oceny) oraz z dodatkowego testu kompetencyjnego (30% końcowej oceny). Do drugiego etapu (testu kompetencyjnego) dopuszczani byli ci kandydaci, którzy

uzyskali nie mniej niż 30% maksymalnej liczby punktów w pierwszym etapie postępowania. Celem testu kompetencyjnego było wyselekcjonowanie tych kandydatów, którzy przejawiają zdolności myślenia o świecie społecznym na sposób socjologiczny. Wprowadzenie testu, poprzedzone dyskusjami w gronie dyrekcji IS, Komisji Dydaktycznej i Rady Naukowej, miało na celu przyjęcie kandydatów świadomych, czego będzie się od nich w Instytucie Socjologii wymagać i czy tym wymaganiom będą mogli sprostać. W rekrutacji na rok akademicki 2019/20 – ze względu na zmiany wprowadzone nową Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – zrezygnowano z testu. Jednocześnie podjęto decyzję o podniesieniu progu punktowego, który pozwala na kwalifikację kandydata, z 30 do 50 pkt. W kolejnej rekrutacji, na rok akademicki 2020/21, planuje się (dzięki nowelizacji Ustawy ze stycznia 2019) przywrócenie testu kompetencji jako dodatkowego kryterium kwalifikowania na studia I stopnia.

Przez kilka ostatnich lat podstawą przyjęcia na studia stacjonarne II stopnia była lista rankingowa złożona z punktów za średnią ocen uzyskanych w toku studiów wyższych oraz za ocenę pracy dyplomowej (przy czym średnia ocen uzyskanych na studiach wyższych stanowiła 70%, a ocena z pracy dyplomowej 30% ostatecznej oceny w rankingu kandydatów), zaś w przypadku kandydatów, którzy nie posiadali oceny z pracy dyplomowej, brana była pod uwagę ocena z egzaminu dyplomowego).

Po kilku latach funkcjonowania tego rozwiązania i obserwowania jego skutków dla realizacji programu studiów stacjonarnych II stopnia podjęto jednak decyzję o konieczności wprowadzenia – od roku akademickiego 2019/20 – egzaminu wstępnego. Decyzja ta poprzedzona była dogłębną analizą wyników sprawozdań z realizacji efektów uczenia się, analizą sytuacji na studiach II stopnia na całym UW, obserwowanym niżem demograficznym i ogólną sytuacją na studiach humanistycznych i społecznych, dyskusjami w gronie Komisji Dydaktycznej IS UW, analizą danych z USOSa oraz – zrealizowanymi jesienią 2018 roku – wywiadami grupowymi przeprowadzonymi wśród studentów III roku I stopnia oraz studentów II stopnia. Od rekrutacji w roku akademickim 2019/20 – wprowadzono egzamin wstępny jako dodatkowe, obok średniej ze studiów i oceny pracy dyplomowej, kryterium kwalifikacji na studia II stopnia. Od kandydatów na studia II stopnia w IS UW oczekiwana jest znajomość podstawowych pojęć socjologicznych; wiedzy na temat struktur i instytucji społecznych, rodzajów więzi społecznych; zróżnicowania społecznego i kulturowego. Kandydaci powinni też umieć zinterpretować przeszłe i bieżące wydarzenia społeczne (polityczne, kulturowe, gospodarcze) przy pomocy pojęć i teorii socjologicznych oraz zaprojektować proste badanie socjologiczne z wykorzystaniem zarówno jakościowych jak i ilościowych metod badawczych. Z kolei o przyjęcie na pierwszy rok studiów niestacjonarnych drugiego stopnia mogą ubiegać się osoby, które uzyskały dyplom licencjata, magistra, inżyniera lub dyplom równoważny dowolnego kierunku. Kandydaci są kwalifikowani na podstawie listy rankingowej sporządzonej na podstawie średniej ocen ze studiów I stopnia lub – jeśli kandydat takowe ukończył – jednolitych studiów magisterskich, studiów drugiego stopnia bądź równoważnych. Kwalifikacja następuje w kolejności wyznaczonej przez pozycję na liście rankingowej aż do wyczerpania limitu miejsc. Kandydatów z dyplomem zagranicznym obowiązują takie same zasady, jak dla kandydatów z dyplomem uzyskanym w Polsce. Oceny kandydatów z dyplomem zagranicznym zostaną odpowiednio przeliczone i przyrównane do skali ocen obowiązującej na Uniwersytecie Warszawskim.

Na wizytowanym kierunku przyjęto także procedury umożliwiające potwierdzanie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz uzyskanych w innej uczelni. Od rekrutacji na rok akademicki 2018/19 wprowadzono możliwość ubiegania się o przyjęcie na studia II stopnia, zarówno stacjonarne,

jak i niestacjonarne, w trybie uznawania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną. Kandydaci powinni posiadać tytuł zawodowy licencjata lub równorzędny i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów I stopnia. Kandydaci zainteresowani zakwalifikowaniem na studia mogą ubiegać się o potwierdzanie efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną w przypadku konkretnych zajęć (modułów) i o uznanie przypisanej tym zajęciom liczby punktów ECTS. Propozycja ta kierowana jest więc przede wszystkim do osób zainteresowanych uzyskaniem tytułu zawodowego magistra w zakresie socjologia a które zdobyły doświadczenie i kompetencje zawodowe w obszarze badań społecznych.

Przyjęte na kierunku zasady i procedury dyplomowania są odpowiednie dla tego kierunku, trafnie dobrane i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Student zobowiązany jest wskazać promotora pracy licencjackiej do końca pierwszego miesiąca pierwszego semestru seminarium. Zgłoszenie wyboru promotora oraz tematu pracy student przekazuje prowadzącemu seminarium dyplomowe. Promotorem pracy licencjackiej może być prowadzący seminarium dyplomowe bądź wskazany przez studenta pracownik Instytutu Socjologii mający co najmniej stopień naukowy doktora. Złożenie pracy licencjackiej jest warunkiem zaliczenia ostatniego semestru seminarium dyplomowego. Student zobligowany jest do złożenia w sekretariacie dydaktycznym Instytutu Socjologii, zaakceptowanej przez promotora, pracy licencjackiej na dwa tygodnie przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego. Przed dopuszczeniem do obrony praca licencjacka jest sprawdzana w systemie antyplagiatowym obowiązującym na Uniwersytecie Warszawskim. Promotorem pracy magisterskiej może być prowadzący seminarium dyplomowe bądź wskazany przez niego pracownik Instytutu Socjologii mający co najmniej stopień naukowy doktora. Warunkiem zaliczenia I semestru seminarium dyplomowego jest złożenie szczegółowego projektu pracy magisterskiej wraz z przeglądem literatury lub jednego rozdziału pracy magisterskiej. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi: przewodniczący (Dyrektor Instytutu Socjologii lub z-ca Dyrektora IS UW), promotor, recenzent. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, złożonym z trzech pytań, z których co najmniej jedno dotyczy problematyki pracy dyplomowej. Recenzent pracy magisterskiej promowanej przez doktora musi być samodzielnym pracownikiem naukowym. Określono także zasady zadawania pytań w trakcie obrony prac licencjackich i magisterskich.

Na początku roku akademickiego 2019/20 dykcja Instytutu Socjologii przedstawi projekt uszczegółowienia formularza oceny oraz będzie postulowała wprowadzenie ocen cząstkowych przy poszczególnych kryteriach oceniania, co powinno pozwolić na bardziej trafne i obiektywne weryfikowanie efektów pracy dyplomowej (projekt znowelizowanych kryteriów oceniania w załączniku I). System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Stosowane metody weryfikacji umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się.

W programie studiów, obok dużego udziału zajęć praktycznych i warsztatowych, obecne są formy typowo akademickie (konwersatoria, wykłady, seminaria, ćwiczenia), a nacisk w kształceniu kładziony jest na pracę studenta polegającą na lekturze, analizie tekstów, systematycznym przygotowywaniu licznych prac pisemnych, prezentacji i raportów oraz uczestnictwie w dyskusjach i pracy grupowej a także przygotowaniu do realizacji własnych przedsięwzięć badawczych oraz na samodzielne rozwiązywanie problemów. Przy doborze metod weryfikacji efektów uczenia się istotne jest ich

wzajemne dostosowanie. W Instytucie Socjologii wypracowany jest więc system, który pozwala kontrolować to na etapie zgłaszania oferty dydaktycznej na kolejny rok akademicki. Służą temu, między innymi, wzory sylabusów, zawierające instrukcje dla wykładowców, jakie sposoby weryfikacji efektów uczenia się są odpowiednie dla poszczególnych form i modułów zajęć. Dla przykładu, zajęcia takie jak Metody Badań Ilościowych, Metody Badań Jakościowych czy seminary badawcze kończą się pisemnym bądź ustnym raportem z prezentacją i analizą wyników badań. W trakcie zajęć systematycznej ocenie podlegają też efekty wcześniejszych etapów pracy badawczej - projekt badania (jeśli jest pomysłem własnym studentów), projekt narzędzi badawczych, czy terminowość realizacji badania. Z kolei efekty uczenia się na zajęciach o bardziej teoretycznym charakterze (np. Klasyczne/ Współczesne Teorie Socjologiczne) weryfikowane są przede wszystkim w pracach pisemnych (egzaminach, esejach), jak również – w przypadku zajęć o charakterze seminaryjnym i konwersatoryjnym – poprzez udział w dyskusji czy przygotowywanie publicznych wystąpień. Dopasowanie metod weryfikacji do wpisanych w programach studiów efektów uczenia się jest też regularnie dyskutowane i oceniane na posiedzeniach Komisji Dydaktycznej.

Stosowane na wizytowanym kierunku zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są różnorodne i specyficzne dla poszczególnych efektów. W wizytowanej jednostce kładzie się nacisk na intensywność pracy w małych grupach (8-12 osób) oraz intensywność kontroli efektów uczenia się (systematyczność sprawdzania efektów przez powiązanie punktacji ECTS z formą ich weryfikacji); samodzielną pracę studenta pod mentorskim nadzorem prowadzących, służącą praktycznemu nabywaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, poprzez pisanie esejów, przygotowywanie projektów, analizę danych; umiejętność stawiania pytań i formułowania problemów w 'socjologiczny' sposób; kompetencje i umiejętności wykorzystania właściwej nauki społecznej metodologii w połączeniu z teoriami socjologicznymi; umiejętność 'demaskowania' założeń kryjących się za różnymi rutynami i konwencjami – w życiu codziennym, polityce i różnych politykach, praktyce społecznej.

Stosowane na wizytowanym kierunku zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się pozwalają na zapobieganie i reagowanie na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Powszechną praktyką jest analiza prac dyplomowych z wykorzystaniem systemu antyplagiatowego.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów oraz prac dyplomowych. Analiza tematów prac dyplomowych, a także pogłębiona analiza treści wybranych prac dyplomowych oraz etapowych pozwala stwierdzić, iż tematyka i metodyka prac dyplomowych, etapowych, egzaminacyjnych i projektów na wizytowanym kierunku jest zbieżna z programem studiów oraz obszarem zainteresowań naukowych pracowników Instytutu. Warto podkreślić wysoki poziom prac magisterskich powstających w Instytucie. Prace te były wielokrotnie nagradzane w zewnętrznych konkursach (szczegółowa informacja zawarta jest w raporcie samooceny).

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są także monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków ich dalszej edukacji. W latach 2014 – 2017 w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego szczegółowo przeanalizowano losy 188 absolwentów studiów I stopnia i 277 absolwentów studiów II stopnia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na podstawie analizy dokumentów oraz realizowanej wizytacji można stwierdzić, że przyjęte zasady rekrutacji na studia na kierunku socjologia są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Z kolei stosowane metody weryfikacji i oceny, są transparentne, pozwalają na równe traktowanie studentów oraz na bezstronność oceny. Pozwalają one na realne sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się. Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się przeprowadzana jest przez nauczycieli akademickich na każdym etapie kształcenia, na podstawie analizy prac cząstkowych, prac zaliczeniowych i prac licencjackich i magisterskich. Metody weryfikacji umożliwiają sprawdzenie przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej. Sprawdzone losowo kontrolne prace etapowe wskazują, iż na ocenianym kierunku przywiązuje się uwagę do weryfikacji założonych celów kształcenia. Należy uznać, iż forma oraz warunki zaliczenia zajęć pozwalają na weryfikację efektów uczenia się. Opiera się ona na pracach etapowych, dyplomowych i egzaminacyjnych. Przyjęte na kierunku zasady i procedury dyplomowania są odpowiednie dla tego kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Instytut Socjologii oferuje studentom przygotowującym prace dyplomowe możliwość aplikowania o środki finansowe na realizację własnych badań. Instytut oferuje wsparcie w formie konkursu.

Zalecenia

- - -

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W roku akademickim 2019/2020, w którym prowadzona była wizytacja kierunku socjologia w Instytucie Socjologii UW, zajęcia dydaktyczne na kierunku – na studiach stacjonarnych I stopnia oraz stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia – prowadziło ponad 70 osób, w tym prawie 60 nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie, kilkoro doktorantów Instytutu oraz pracownicy innych jednostek Uniwersytetu (m.in. Instytutu Historycznego, Instytutu Filozofii, Wydziału Nauk Ekonomicznych, Wydziału Pedagogicznego). Do prowadzenia zajęć byli też zatrudniani emerytowani pracownicy Instytutu oraz pracownicy Instytutu Filozofii i Socjologii PAN. Biorąc pod uwagę, że na wizytowanym kierunku w roku wizytacji studiowało 471 osób, na jednego uczącego przypadało trochę ponad 6 studentów, co jest współczynnikiem bardzo korzystnym dla prawidłowej realizacji zajęć. Przy niskim quorum wymaganym do uruchomienia kursu (wynoszącym 8 osób) oraz bogatej ofercie dydaktycznej, zajęcia mogły odbywać się w dość małych grupach, co zwiększa szanse realizacji celów uczenia się, podwyższa jakość studiowania oraz czyni nauczanie i studiowanie łatwiejszym i przyjemniejszym. Szczególnie cennym i rozwijającym studentów rodzajem zajęć są seminaria

badawcze oraz wyjazdy badawcze, podczas których studenci włączają się w badania naukowe prowadzone w Instytucie.

Wszyscy prowadzący zajęcia na wizytowanym kierunku posiadają tytuły zawodowe, stopnie naukowe lub tytuły naukowe, aktualny i udokumentowany dorobek naukowy lub bieżąco prowadzą badania naukowe w zakresie dyscypliny nauk socjologicznych, w rozmaitych jej subdyscyplinach i specjalnościach, lub w innych dyscyplinach związanych z prowadzonymi zajęciami (ekonomią, filozofią, historią, pedagogiką, psychologią). Wielu posiada również praktyczne doświadczenie zawodowe (w tym: badawcze, doradcze, kierownicze). Dorobek naukowy pracowników (i doktorantów) Instytutu uczących na wizytowanym kierunku oraz prowadzone przez nich badania są często wysokiej lub bardzo wysokiej jakości, co znajduje wyraz w licznych publikacjach ogłoszonych w wysoko cytowanych czasopismach lub książkach oraz w otrzymanych wielu międzynarodowych i krajowych grantach badawczych. Pod względem badań naukowych i publikacji Instytut Socjologii UW jest jednym z najlepszych, jeśli nie najlepszym, w kraju. Członkowie kadry Instytutu byli autorami, inicjatorami wydania, redaktorami lub tłumaczami wielu publikacji z dyscypliny socjologia używanych jako podręczniki, zbiory tekstów do zajęć lub lektura obowiązkowa dla studentów kierunku socjologia i innych kierunków studiów powiązanych z dyscyplinami nauk społecznych i humanistycznych. Wszystko to umożliwia prowadzenie na wizytowanym kierunku zajęć na najwyższym poziomie, dotyczących rozmaitych nurtów teoretycznych oraz różnych podejść, metod i technik badań empirycznych i analizy danych. Wszystko to również umożliwia studentom osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się, w tym nabywania i rozwijania kompetencji badawczych.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na wizytowanym kierunku posiadają, rozwijają oraz nabywają nowe i rozwijają kompetencje dydaktyczne umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Czynią to m.in. poprzez udział w rozmaitych szkoleniach i programach w kraju i za granicą.

Poszczególni nauczyciele akademicki wizytowanego kierunku prowadzą zajęcia dydaktyczne w ramach swoich specjalności badawczych i doświadczeń dydaktycznych. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami. Wielu członków kadry Instytutu Socjologii prowadzi zajęcia nie tylko na kierunku socjologia, ale również na innych kierunkach. Obciążenie godzinowe nauczycieli akademickich jest równe albo przekracza w pewnym stopniu wymiar podstawowego (nieobniżonego) pensum dydaktycznego, które w Uniwersytecie Warszawskim wynosi 180 godzin rocznie dla profesorów a 210 godzin rocznie dla adiunktów i asystentów. Pomimo to bardzo wielu nauczycieli akademickich pragnęłoby uczyć mniej i apeluje o obniżenie obowiązkowego pensum, by móc realizować lepiej i więcej badań, w tym finansowanych z grantów zewnętrznych, oraz by móc pisać i publikować więcej, a nade wszystko – w (jeszcze) lepszych czasopismach i u (jeszcze) lepszych wydawców. Pytani o możliwość skorzystania z obniżki pensum z tytułu prowadzenia badań, zwłaszcza grantowych oraz o korzystanie z przysługującego im z ustawy prawa do urlopu naukowego raz na siedem lat, wypowiadający się o tym członkowie kadry wskazywali na „nieprzejrzyste reguły” i „uznaniowość” w przyznawaniu zniżek oraz niewystarczającą informację dotyczącą ich udzielania, a w przypadku urlopów naukowych – na przypadki odmowy, które innych zniechęcały do starania się. Wobec tych sytuacji wskazanym wydaje się: (a) udrożnienie lub stworzenie nowych ogólnouniwersyteckich kanałów informowania pracowników o ich prawach; (b) szersze stosowanie zniżek albo zmniejszenia

pensum dydaktycznego; (c) stworzenie możliwości rozliczania pensum dydaktycznego w cyklu dwuletnim albo nawet trzyletnim.

Warto zwrócić uwagę, że wielu członków kadry odbywa efektywnie więcej godzin zajęć niż te, które są im liczone. Dzieje się tak, ponieważ dość rozpowszechnione jest współprowadzenie kursów – zwłaszcza seminariów badawczych i seminariów dyplomowych – przez dwie a nawet trzy osoby, które często współuczestniczą w zajęciach, mając jednak liczone tylko godziny kursu w uzgodnionej proporcji. Formuła współprowadzonych kursów, zwłaszcza gdy prowadzący współuczestniczą w zajęciach, tworzy możliwości wyższej jakości kształcenia oraz daje studentom możliwość kontaktu i dyskusji z więcej niż jedną osobą zajmującą się daną tematyką. Daje też kadrze możliwość elastycznego planowania wyjazdów badawczych i konferencyjnych, a same prowadzenie zajęć czyni bardziej interesującym i bardziej rozwijającym. Inną przyczyną poczucia zbyt dużego obciążenia dydaktyką jest duża i rosnąca ilość pracy nauczycielskiej realizowana elektronicznie lub zdalnie, w formie przygotowania całych zajęć w formacie uczenia na odległość, przygotowywania elektronicznych materiałów do zajęć, elektronicznych testów, quizów i zadań oraz konsultacji elektronicznych. Nauczyciele akademicki wizytowanego kierunku wyrażali opinię, iż ta część ich pracy przekracza – wraz z prowadzeniem zajęć w sali, ich badawczym przygotowaniem i administrowaniem – standardowy wymiar czasu pracy i powinna być szerzej brana pod uwagę przy rozliczaniu tudzież zmniejszaniu pensum dydaktycznego.

Na wizytowanym kierunku, na studiach stacjonarnych II stopnia, prowadzona jest specjalizacja nauczycielska przygotowująca studentów do pracy w zawodzie nauczyciela przedmiotu „Wiedza o społeczeństwie”. Specjalność z uwagi na niski poziom rekrutacji, planowana była do wygaszenia, jednak z powodu zainteresowania w procesie rekrutacyjnym w 2019 roku, Uczelnia przyjęła na studia ze specjalnością nauczycielską grupę osób. W kontekście posiadanych kompetencji i doświadczenia zawodowego oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na tej specjalności, należy uznać, że są one zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Instytut Socjologii UW tworzy społeczność pracowników i studentów. Polityka kadrowa realizowana jest w nim w oparciu o zaufanie pomiędzy kadrą, w tym między osobami sprawującymi funkcje kierownicze, członkami rady oraz komisji dydaktycznej i „szeregowymi” pracownikami.

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz uwzględnia w szczególności ich dorobek naukowy i doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia są w rozmaity sposób oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem. Pierwszym sposobem są organizowane co semestr przez Uniwersytet ankiety realizowane tuż przed zakończeniem zajęć każdego kursu. W przygotowaniu tego centralnego systemu ewaluacji brali udział pracownicy Instytutu. Ocena jest realizowana w formie audytoryjnej ankiety papierowej, co daje stuprocentową *response rate* (wśród obecnych na zajęciach), choć jest bardzo pracochłonne przy wprowadzaniu danych. Aby ułatwić zbieranie danych (i przyspieszyć ich opracowanie) można by rozważyć użycie ankiety internetowej realizowanej na urządzeniach mobilnych studentów.

Oprócz ankiet oceniających dydaktykę, które są realizowane centralne, wielu pracowników prowadzi ewaluacje swoich zajęć przez studentów. Jest to dokonywane metodą ankiet z pytaniami otwartymi, otwartej dyskusji czy dyskusji na forach internetowych.

Prowadzący zajęcia są również oceniani przez innych nauczycieli. Hospitacje zajęć „nie są nam nieznane”, jak powiedział jeden z członków komisji dydaktycznej, choć Instytut woli inaczej dbać o jakość dydaktyki. Szeroko stosowany jest mentoring. Młodsza kadra, zanim rozpocznie zajęcia, uczestniczy w zajęciach prowadzonych przez starszych. Seminaria badawcze i dyplomowe są częstokroć współprowadzone. Prowadzenie zajęć i wyniki egzaminów są omawiane kilkakrotnie w ciągu roku na różnych forach: zespołów prowadzących większe zajęcia, zakładów odpowiedzialnych za prowadzenie poszczególnych przedmiotów, komisji dydaktycznej i dyrekcji. Wszystkie te działania służą zapewnieniu jakości kształcenia.

W Instytucie Socjologii UW, jak w całym Uniwersytecie, prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Oceny te obejmują działalność naukową (publikacyjną i grantową), dydaktyczną i organizacyjną. Podstawą oceny dydaktyki są wyniki ocen dokonywanych przez studentów. Wyniki okresowych ocen nauczycieli akademickich, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych.

Realizowana polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniające prawidłową ich realizację, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych, i wszechstronnego doskonalenia.

Polityka kadrowa realizowana w Instytucie Socjologii UW jak w całym Uniwersytecie obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Szczególnie cenne jest utworzenie w Instytucie stanowiska rzeczniczki ds. równego traktowania, dyskryminacji i mobbingu. Jej rolą jest m.in. wysłuchanie osób, które czują, iż doświadczają negatywnych zachowań innych oraz gdzie to możliwe, mediacja lub inne zaradzenie problemom.

Analiza dokonana przez zespół oceniający uzasadnia sformułowanie rekomendacji doskonalących, warto zatem:

1. Udrożnić lub stworzyć nowe skuteczne kanały komunikowania nauczycielom akademickim przez Uniwersytet o istniejących zasadach uzyskiwania zniżek pensum dydaktycznego oraz przysługujących z mocy prawa urlopach naukowych raz na siedem lat.
2. Szerzej stosować zniżki albo zmniejszenie pensum dydaktycznego nauczycielom akademickim realizującym granty zewnętrzne.
3. Wprowadzić rozliczanie pensum w trybie dwuletnim albo trzyletnim.
4. Rozważyć użycie do oceny zajęć ankiety internetowej realizowanej na urządzeniach mobilnych studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Na specjalności nauczycielskiej, prowadzonej na studiach drugiego stopnia ocenianego kierunku, kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w stosownych przepisach.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oparty o transparentne zasady i umożliwiające prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Prowadzenie seminariów badawczych, w tym wyjazdowych oraz seminariów dyplomowych, przez więcej niż jedną osobę.
2. Ustanowienie rzecznictwa ds. równego traktowania, dyskryminacji i mobbingu.

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na wizytowanym kierunku prowadzone są w budynku przy ul. Karowej 18, w którym mieści się Instytut. Do dyspozycji jest 19 sal dydaktycznych na czterech piętrach. Studenci mogą skorzystać także z pomieszczeń socjalnych, tj. pokój studentów (tzw. „Kanciapa”), wyremontowany i wyposażony w nowe meble w roku 2017. Pomimo, że pokój studentów jest siedzibą Zarządu Samorządu IS, pozostaje otwarty dla wszystkich studentów IS. Mieszczą się w nim do dyspozycji studentów: komputer i drukarka oraz mikrofalówka. Podobny pokój przygotowano dla pracowników naukowych, w którym mogą wspólnie spożyć posiłek, odpocząć między zajęciami, jak również wypełniać obowiązki rodzicielskie, bowiem w pokoju dostępny jest przewijak dla niemowląt.

Warto wspomnieć o ważnej społecznie inicjatywie z 2018 roku, ponieważ z inicjatywy studentów i przy ich wydatnym zaangażowaniu, IS otrzymał dofinansowanie w ramach Budżetu Partycypacyjnego UW na realizację projektu „Ogród społecznościowy na Karowej”, który – po zakończeniu koniecznego generalnego remontu zewnętrznej elewacji i tarasu – został zrealizowany w czerwcu 2019 roku. „Ogród” służy nie tylko studentom i pracownikom Instytutu Socjologii, ale jest otwarty dla całej społeczności UW.

W budynku znajduje się winda, umożliwiająca łatwy dostęp osobom z niepełnosprawnością ruchową. Osoby z niepełnosprawnością widzenia korzystają z specjalnej aplikacji i urządzeń ułatwiających orientację.

W Instytucie trzy sale dydaktyczne stosowane do nauczania – zwłaszcza analizy danych ilościowych, ale i jakościowych – wyposażone są w po 12 stanowisk komputerowych dla studentów i po jednym dla prowadzącego, spięte w sieć LAN, w ramach Pracowni Przetwarzania Danych. Na wszystkich tych komputerach zainstalowano oprogramowanie do nauki i prowadzenia analiz ilościowych: R, SPSS, Statistica, a w jednej z sal – do analiz jakościowych Atlas ti. oprogramowanie do analiz ilościowych (w tym SPSS) zostało zakupione i licencja jest systematycznie aktualizowana ze środków ogólnouczelnianych, a do analizy jakościowej – ze środków Instytutu. Studenci mają też możliwość zainstalowania programu SPSS na swoich komputerach, w ramach licencji uniwersyteckiej.

Do nauczania prowadzenia badań jakościowych techniką zogniskowanych wywiadów grupowych oraz indywidualnych wywiadów pogłębionych jedna z sal została urządzona jako tzw. fokusownia. Jest wyposażona w stół konferencyjny oraz kamery i mikrofony, z transferem zapisu na monitory i głośniki w innym pomieszczeniu, z możliwością rejestracji. Na korytarzach znajdują się również komputery podłączone do sieci, dostępne dla studentów. Na tych komputerach zainstalowane podstawowe oprogramowanie biurowe *open access*. Sale dydaktyczne wyposażone są albo w rzutniki, albo duże telewizory LCD podłączone do komputerów, które są często wykorzystywane w dydaktyce. Możliwe jest również podpięcie komputerów przenośnych. Sprzęt i oprogramowanie dostępne w Instytucie są używane przez studentów do pracy indywidualnej i zespołowej przed zajęciami. Komputery są stale poddawane przeglądowi a licencje oprogramowania systematycznie odnawiane.

Dyrekcja planuje zakup pewnej komputerów przenośnych dla studentów nieposiadających swojego sprzętu, by mogli w pełni korzystać z zasobów uniwersyteckich, systemu Moodle czy też komunikować się z prowadzącymi. Dyrekcja IS zapewnia w ten sposób wszystkim dostęp do źródeł, bez różnicowania statusowego.

Ponadto, studenci i kadra – w ramach umowy podpisanej przez Uniwersytet – mogą korzystać i często korzystają z chmury Google, co daje im możliwość umieszczenia tam prywatnych i uczelnianych kont pocztowych oraz korzystania z przestrzeni na wirtualnym dysku. W ramach umowy podpisanej przez Uczelnię istnieje też możliwość korzystania z pakietu Office w chmurze Microsoft, a kadra może instalować ten pakiet na swoich komputerach. Tej ostatniej możliwości, niestety, nie mają studenci.

Uczelnia oferuje platformę zdalnego nauczania Kampus (na bazie Moodle). Jest to narzędzie często wykorzystywane w dydaktyce na kierunku „socjologia”. W formule e-learningu dostępne są całe kursy albo części kursów. Platforma (jak również system USOS oraz chmura Google) wykorzystywane są również do komunikacji między prowadzącymi a studentami, udostępniania materiałów dydaktycznych oraz prowadzenia wirtualnych dyskusji naukowych. Kadra Instytutu tworzy również własne aplikacje e-learningowe stosowane do zadań domowych ze statystyki. Wielu członków kadry nauczającej jest pozytywnie nastawionych do e-learningu, gdyż dzięki niemu mogą tak organizować nauczanie, iż mają więcej czasu na wyjazdy badawcze lub konferencyjne, a nawet na dłuższe wyjazdy stypendialne za granicę. Studenci wizytowanego kierunku cenią sobie możliwość korzystania instytucyjnej oferty e-learningowej. Korzystają również z dostępnych przez e-learning zajęć ogólnouniwersyteckich. Wiele z tych zajęć, jak *Matematyka dla humanistów*, cieszą się wśród nich dużym powodzeniem. Na większości kursów, zwłaszcza prowadzonych w formie warsztatów i seminariów, stosowany jest blended learning – z zastosowaniem elektronicznych i innych rozmaitych narzędzi i materiałów dydaktycznych.

Studenci kierunku „socjologia” i ich nauczyciele akademicy korzystają najczęściej z dwóch bibliotek: (a) połączonej Biblioteki Wydziału Filozofii i Socjologii UW oraz Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, znajdującej się w budynku użytkowanym przez Instytut, oraz (b) Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, znajdującej się w pobliżu budynku, w którym mieści się Instytut Socjologii UW. Pierwsza posiada bardzo duży i wszechstronny księgozbiór oraz liczne tytuły czasopism. Zbiory są stale powiększane i aktualizowane, w czym biorą udział przedstawiciele kadry i studentów. Druga oferuje dostęp do niezwykle obfitego księgozbioru, który jest stale powiększany i aktualizowany oraz, co akcentowali studenci i kadra – łatwo dostępny. Biblioteka UW oferuje też studentom i kadrze dostęp do bogatego i szybko rosnącego zasobu elektronicznych książek i czasopism, zwłaszcza zagranicznych, dostępnych ze stanowisk komputerowych w budynku Biblioteki, budynku Instytutu i z innych miejsc na Uniwersytecie oraz z dowolnego miejsca poprzez ekstranet. Ponadto, studenci i kadra mogą korzystać z publikacji znajdujących się w poszczególnych zakładach Instytutu, zakupionych z grantów. W budynku użytkowanym przez Instytut działa sieć wi-fi dużej prędkości, dostępna cały czas dla studentów i kadry dydaktycznej.

Pozytywnie należy ocenić także proces monitorowania posiadanej infrastruktury dydaktycznej i naukowej, i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. Dyrekcja IS na bieżąco weryfikuje stan sal, zasobów, sprzętu komputerowego, na co pozwalają kameralne warunki budynku. Podczas wizytacji ZO PKA zweryfikowano ten proces, biorąc po uwagę ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób niepełnosprawnością. W procesie monitorowania infrastruktury biorą też udział nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia, jak również studenci. Wskazują oni na kolejne inwestycyjne zadania, np. planach IS jest remont sali wykładowej, która ma służyć zarówno celom dydaktycznym, jak i naukowym.

Analiza dokonana przez zespół oceniający uzasadnia sformułowanie rekomendacji doskonalących, warto zatem:

- w związku z zaawansowanym rozwojem technologicznym procesu dydaktycznego w IS UW, zastanowić się, w jakim zakresie istnieje możliwość oferowania wszystkim studentom kierunku bezpłatnych licencji pakietu Office do korzystania na własnych komputerach, podobnie jak w przypadku programu do analizy jakościowej w ramach licencji kupowanych przez Uniwersytet.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej. Podlegają one systematycznym

przeeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Częste stosowanie zdalnego nauczania, wynikające ze znaczącego stopnia technologizacji procesu kształcenia w IS UW, pozwala kadrze na poświęceniu więcej czasu na badania i wyjazdy naukowe, a jest bardzo dobrze przyjmowane przez studentów.
2. Zastosowanie aplikacji i urządzeń umożliwiających orientację studentom z niepełnosprawnością wzrokową.
3. Plany zakupu przenośnych komputerów z myślą o studentach niemających własnego sprzętu.
4. Inicjatywa studencka IS na dofinansowanie w ramach Budżetu Partycypacyjnego UW pozwalająca na realizację projektu „Ogród społecznościowy na Karowej”, który, po zakończeniu koniecznego generalnego remontu zewnętrznej elewacji i tarasu, został zrealizowany w czerwcu 2019 roku. „Ogród” służy nie tylko studentom i pracownikom Instytutu Socjologii, ale jest otwarty dla całej społeczności UW.

Zalecenia

- - -

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym należy ocenić wysoko, zarówno jeżeli chodzi o jej zróżnicowanie pod względem form, kategorii interesariuszy i zasięgu. Zdecydowanie sprzyja temu korzystna z punktu widzenia zatrudniania absolwentów socjologii sytuacja na rynku pracy. Popyt na podejmowanie współpracy z instytutem w zakresie kształcenia i pozyskiwania kandydatów tym kanałem jest zdecydowanie większy niż możliwości organizacyjne.

Zakres zróżnicowania instytucji jest szeroki i obejmuje samorząd terytorialny, instytucje samorządowe, instytucje kultury (w tym muzea), organizacje pozarządowe, instytucje edukacyjne, firmy badawcze oraz organizacje i zrzeszenia pracodawców. Współpraca z 22 instytucjami ma charakter sformalizowany w postaci umów i porozumień na poziomie instytutu, do czego dochodzi ogromna sieć współpracy pozaformalnej w oparciu o relacje zawodowe kadry, kontakty z absolwentami, czy zaproszenia ze strony interesariuszy. Kontakty te należy uznać za intensywne i systematyczne, o czym świadczy szereg wspólnie organizowanych przedsięwzięć i inicjatyw.

Jeżeli chodzi o formę współpracy, to prowadzone są zarówno praktyki nieobligatoryjne, jak i studenckie projekty badawcze w ramach zajęć i fakultetów dostarczające interesariuszom wartościową wiedzę i rekomendacje, a studentom doświadczenia praktyczne, niekiedy także ich udział w tworzeniu rozwiązań. Po niektórych projektach pozostają poza raportami/sprawozdaniem także publikacje o charakterze naukowym (np. w kontekście zagadnień urbanizacji i współpracy z Urzędem Miasta Stołecznego Warszawy). W tym kontekście należy się szczególne docenienie dla kadry naukowo-

dydaktycznej koordynującej tego rodzaju projekty ze studentami, gdyż zapewnienie rezultatów odpowiedniej jakości i podtrzymywanie pozytywnego wizerunku IS wymaga znacząco większej liczby godzin nakładu pracy niż przewidziane w pensum. Wspomniany dodatkowy nakład pracy obejmuje m.in. bieżącą komunikację i ustalenia z partnerami w kwestiach organizacyjnych i koncepcyjnych, i studentami, podtrzymywanie relacji z partnerami na rzecz dobra obecnej i przyszłej współpracy, motywowanie i lojalizowanie studentów w momentach cyklu kształcenia jak sesja, wakacje, które nie wpisują się zwykle w harmonogram prac partnerów oraz wiele innych.

Istnieje szereg rozwiązań, by współpraca była jeszcze bardziej optymalna dla IS pod względem przede wszystkim organizacyjnym, gdyż co do realizowanych efektów kształcenia w czasie praktycznych projektów ze studentami nie można mieć zastrzeżeń.

By IS tracił mniej zasobów czasu i energii kadry na kształcenie (zwłaszcza w wymiarze praktycznym w oparciu o współpracę z interesariuszami) warto rozważyć standaryzację oferty dla partnerów obejmującej m.in. projekty badawcze i rozwiązania współpracy na bazie doświadczeń konkretnych wykładowców. Póki co jednak na poziomie IS interesariusze nie wiedzą za bardzo jakie są możliwości współpracy (opcje), jak będzie wyglądać (lub jak może) współpraca, jeżeli chodzi o czas, rezultaty, konieczność i kategorie angażowania zasobów własnych partnerów. Stworzenie oferty może pozwolić w oparciu o pewien konsensus i punkt wyjścia do dalszych rozmów lepiej zarządzić oczekiwaniami licznie zgłaszających się interesariuszy oraz oszczędzić czas i energię kadry, której każdorazowo czas pochłania negocjowanie i ustalenia. Oznacza to uwzględnienie komunikacji z rynkiem także od drugiej strony, pokazaniem ram, wartości, korzyści ze współpracy. Nie bez znaczenia mogą być także elementy oferty pokazujące też obowiązki i warunki po stronie partnerów. Chodzi o przeciwdziałanie podejściu niektórych partnerów zakładającym traktowanie tego rodzaju współpracy jak tej o charakterze usługowym, wykonawczym. Podnosiłoby to znaczenie, wartość, rangę współpracy.

Studenci mają ponadto możliwość odbywania staży w instytucjach współpracujących z IS oraz udziału w debatach czy innych przedsięwzięciach edukacyjnych realizowanych przez instytucje partnerskie.

Współpraca ma miejsce także w zakresie konsultowania programów nauczania, zapraszanie do grona wykładowców praktyków i bogata praktyka zawodowa znacznej części wykładowców w renomowanych instytucjach i firmach badawczych – tym samym powiązanie realiów rynkowych z programami odbywa się na bieżąco i bezpośrednio.

IS brał udział we wdrożeniu programu aplikacyjnych prac dyplomowych „Aplikacyjne prace dyplomowe – skuteczny start zawodowy” oraz przeniesienie wniosków z jego realizacji na poziom seminariów i wsparcia kierunku prac dyplomowych (nawet w sytuacji, kiedy nie mają one formalnie statusu prac aplikacyjnych, ale pod wieloma względami spełniają kryterium aplikacyjności wyników). Stosunkowo małe zainteresowanie studentów socjologii tym ogólnouczelnianym programem i odpowiedzią na któryś z zadanej puli tematów wynikało z faktu, że studenci w większości i tak są obecni na rynku pracy oraz nierzadko ich prace mają charakter lub znamiona prac aplikacyjnych. Tym samym oferta była ciekawa przede wszystkim dla osób poszukujących tematu, czy nie mających sprecyzowanych zainteresowań lub takich, którym szczególnie zależało na dyskontowaniu czy komercjalizowaniu rezultatów tych prac w przyszłości. Okazuje się bowiem, że obszar korzyści płynących z tego rodzaju programów jest stosunkowo słabo rozpoznany zarówno po stronie studentów, kadry, jak i partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego, gdyż poza większym nakładem pracy i formalizacją działań każdej ze stron w grę wchodzi kwestie ochrony własności intelektualnej, informacji gospodarczej czy inne uwarunkowania prawne. W kontekście promowania prac aplikacyjnych warto rozważyć także głos

przedstawiciele kadry wskazujący, że w takich przypadkach 30 godzin seminariów jest zdecydowanie niewystarczające i stanowi odpowiednią proporcję raczej dla standardowych prac dyplomowych.

Na szczególne docenienie zasługuje fakt zaangażowania Instytutu Socjologii we współtworzenie interdyscyplinarnego ośrodka badawczego Uniwersytetu Warszawskiego DELab UW, które realizuje we współpracy z partnerami z sektora prywatnego projekty dotyczące społeczeństwa i gospodarki cyfrowej tworząc platformę wymiany wiedzy i doświadczeń. Doświadczenia te w przypadku Instytutu socjologii przekładają się na aktywność naukową kadry, jak również i dydaktykę. Podejmowane są także prace w ramach tej inicjatywy związane ze środowiskiem firm korporacyjnych i MSP, branżą farmaceutyczną czy IT i nowymi mediami czy rynkiem pracy w kontekście m.in. aktywności kobiet automatyzacji i nowych kompetencji.

Współpraca z interesariuszami z otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się systematycznie – zarówno na poziomie instytutu, jak i Biura Karier, którego działalność należy uznać za wzorcową – np. program aplikacyjnych prac dyplomowych, z którego wnioski zostały wdrożone na poziomie instytutu w oparciu o ścisłą współpracę między tymi dwoma jednostkami. Kolejne wdrożenie wynikające z tego programu miało charakter systemowy i związane było z implementacją dodatkowego pola wyboru w systemie USOS do oznaczania prac o charakterze aplikacyjnym. Mowa w ramach współpracy z otoczeniem także m.in. o możliwości zgłaszania za pośrednictwem Biura Karier tematów prac dyplomowych potrzebnych z punktu widzenia interesariuszy.

Biuro Karier notuje średnio ok. 200 ofert spełniających kryteria zainteresowań czy kompetencji studentów socjologii/socjologów. Dodatkowym plusem jest posiadanie statusu agencji zatrudnienia i współtworzenie w ramach ogólnopolskiej sieci biur karier wspólnej bazy danych ofert pracy z kilkoma ośrodkami z innych części kraju. Na docenienie zasługuje także działalność Biura Karier pod kątem aktywizacji zawodowej studentów, w tym z kierunku socjologia, którzy by otrzymać dostęp do ofert muszą w pierwszej kolejności odbyć rozmowę doradczą z doradcą zawodowym. Ma to szczególne znaczenie w obliczu możliwości ukierunkowania działań i aktywności studentów, która w przyszłości będzie wspierała ich w znajdowaniu pracy lub podejmowania działalności zgodnej z wykształceniem, kwalifikacjami i aspiracjami, co będzie korzystne także w szerszym wymiarze dla społeczności lokalnej.

Jest prowadzony w sposób odpowiedni także monitoring losów absolwentów w oparciu o zaangażowanie w ministerialne, ogólnopolskie badanie ELA (Ekonomicznych Losów Absolwentów). Rozwiązanie to należy uznać za optymalne z uwagi na możliwość analizy danych ekonomicznych i związanych z zatrudnieniem z ZUS. Uwzględniając 188 absolwentów studiów pierwszego stopnia i 277 drugiego wyniki pokazują tendencję w latach 2014-2017 do systematycznego wzrostu zatrudnienia dla każdego roku po ukończeniu studiów w tych zestawieniach.

Interesująca i wartościowa wydaje się koncepcja dwukrotnie zrealizowanego w ostatnim czasie badania potrzeb i oczekiwań pracodawców względem nowych kierunków specjalności, programów studiów czy potrzebnych kompetencji absolwentów. Były to badania ilościowo-jakościowe z pracodawcami w oparciu o wywiady indywidualne (w aktualnym roku akademickim zrealizowano ich kilkanaście, w tym 7 przed uruchomieniem nowego kierunku), jak i wywiady grupowe z seminarzystami. Okazuje się bowiem, że są oni z uwagi na fakt posiadania doświadczeń zawodowych na rynku pracy cennym źródłem informacji na temat ich silnych i mocnych stron czy potencjalnych luk w kształceniu. Tym samym przezwyciężono niską zwrotność i odpowiedni poziom zróżnicowania respondentów badań monitoringowych o charakterze ilościowym z samymi pracodawcami przy

jednoczesnym uwzględnieniu pogłębienia zagadnień i głębokiego zrozumienia w badaniach jakościowych. Za cenne uzupełnienie tej perspektywy można uznać badanie ze studentami pierwszego stopnia w dwóch edycjach – przed i po wprowadzeniu testu kompetencji, które dotyczyło m.in. satysfakcji z wyboru studiów, oczekiwań, planów edukacyjnych i związanych z przyszłą pracą.

Wartością dodaną takiego podejścia było zaangażowanie samych studentów w układanie narzędzi badawczych, co poskutkowało zwiększeniem świadomości na temat powiązania efektów oraz treści kształcenia w programach czy ich związku postrzeganą z wartością absolwentów z perspektywy rynku pracy. Przykładami rezultatów tego rodzaju badań, poza zmianami w programach, był w ostatnim czasie zakup licencji cenionego na rynku i powszechnie wykorzystywanego w firmach badawczych oprogramowania do analizy jakościowej Atlas czy wdrożenie Programu Indywidualizacji Kształcenia.

Wnioski z prowadzonych badań są poddawane systematycznie analizie dyskutowane w ramach zespołów ds. jakości kształcenia. Z kluczowych wniosków wynikających z tych działań było m.in. udoskonalenie programów nauczania w odpowiedzi na zgłaszane przez pracodawców postulaty. Znalazły się wśród nich: potrzeba doskonalenia umiejętności całościowego spojrzenia na zjawiska, w tym umiejętność powiązania warsztatu analitycznego stojącego po studiach na bardzo wysokim poziomie, metodologicznego z celami projektów czy szerzej – organizacji. Doceniano także fundamentalne znaczenie kompetencji miękkich i motywacji do ciągłego rozwoju, a także gotowości do ponoszenia odpowiedzialności i samodzielności.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Instytut Socjologii UW wykazuje się aktywną i bardzo dobrze prowadzoną współpracą z otoczeniem społecznym i gospodarczym w procesie kształcenia na kierunku „socjologia” – zarówno jeżeli chodzi o program studiów, jak i jego systematyczne oceny. Pracodawcy są włączani w recenzowanie i współtworzenie oferty edukacyjnej oraz rozwijanie programów studiów w oparciu o aktualne potrzeby rynku pracy. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną naukową oraz koncepcją i celami kształcenia. Znajdują się wśród nich zarówno samorząd terytorialny, publiczne instytucje kultury, organizacje pozarządowe, instytucje edukacyjne oraz firmy prywatne.

Współpraca jest prowadzona systematycznie, ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy. Zakres tej współpracy jest adekwatny do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Przy doskonaleniu programów kształcenia wykorzystywany jest w sposób ciągły nie tylko głos interesariuszy, ale także studentów w formie szeroko zakrojonych, systematycznych projektów badawczych oraz bezpośrednich konsultacji w trakcie seminariów, czy anonimowych ankiet, z których to ustalenia i wyniki są wykorzystywane w trakcie okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów. Na docenienie zasługuje fakt znalezienia rozwiązania pozwalającego uwzględnić zarówno efekty kształcenia, jak i interes pracodawców i studentów w obszarze zaliczania pracy w określonych instytucjach na poczet praktyki zawodowej oraz rozszerzenie kształcenia praktycznego

z wykorzystaniem metody projektów. Kształcone kompetencje zarówno twarde, jak i miękkie w takim trybie pracy są odpowiedzią na oczekiwania wyrażane przez interesariuszy uczelni.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

- - -

Zalecenia

- - -

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Na umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku socjologia w składają się: zajęcia w języku angielskim na II stopniu studiów, wyjazdy studentów I i II stopnia w ramach programów Erasmus+ i innych oraz przyjmowanie studentów zagranicznych w ramach tych programów, udział studentów w praktykach międzynarodowych Erasmus+ oraz wyjazdy i przyjazdy nauczycieli akademickich i pracowników administracji w ramach programu Erasmus+ i innych. Oprócz tego powszechne jest włączanie tekstów w języku angielskim, a nierzadko i innych obcych, do sylabusów kursów, czytanie tych tekstów przez studentów i dyskutowanie na zajęciach.

W Instytucie Socjologii UW co roku prowadzonych jest po kilkanaście kursów w języku angielskim, dotyczących różnej tematyki. Te zajęcia są chętnie zgłaszane przez kadrę i podejmowane przez studentów. Ich liczba mogłaby być jednak większa. Różnorodniejsza mogłaby być również forma m.in. pośród kursów anglojęzycznych brakuje prostych zajęć typu translatorium tekstów socjologicznych, które pomogłyby studentom w rozwoju kompetencji językowych dotyczących ich dyscypliny. Translatoria mogłyby być również prowadzone w oparciu o teksty socjologiczne w innych językach. Rozwojowi nauczania w języku angielskim (i innych językach obcych) nie służy odejście przez Uniwersytet od rozliczania godzin takiego nauczania z wyższym przelicznikiem.

Instytut Socjologii UW nie prowadzi programów studiów w języku angielskim ani nie współprowadzi programów *double degree*. Wynika to w pewnym stopniu z „narodowego” charakteru badań socjologicznych będących podstawą kształcenia, zarówno w Polsce, jak i za granicą. Kadra Instytutu Socjologii z powodzeniem przewyższa jednak ów „metodologiczny nacjonalizm”, rozwijając międzynarodową współpracę badawczą i dydaktyczną. M.in. trwają prace, które mogą doprowadzić do powstania programu nauczania w języku angielskim i studiów *double degree*.

Jeśli chodzi o Erasmus+, Instytut Socjologii UW ma aktualnie ponad 30 umów z uniwersytetami w kilkunastu krajach. Liczba i charakter umów są adekwatne do potrzeb. Przygotowywana jest ewaluacja umów w związku ze zbliżającym się czasem zakończenia programu Erasmus+ finansowanego z bieżącej siedmioletniej perspektywy finansowej Unii Europejskiej. Większość bieżących umów została zawarta z uniwersytetami, z którymi pracownicy utrzymywali lub nawiązali kontakty badawcze. Sprzyja to wykorzystaniu tych umów w realizacji przez studentów (obydwóch stron) uczenia się według

koncepcji kształcenia wynikających z badań prowadzonych we współpracy między ich kadrami a kadrami uczelni przyjmujących.

W Instytucie istnieje przyjazny system rekrutacji na wyjazdy studenckie Erasmus+. Rekrutacja nauczycieli akademickich i pracowników administracji prowadzona jest na poziomie Uniwersytetu. Rekrutacja oparta jest o przejrzyste zasady, poddawane co jakiś czas ewaluacji. W ramach programu Erasmus+ z Instytutu Socjologii w okresie, którego dotyczy wizytacja, wyjeżdżało rocznie: po kilkanaście studentów, czyli niewielka część wszystkich, głównie z III roku studiów I stopnia i I roku studiów II stopnia; po kilku nauczycieli, czyli bardzo niewielu; oraz pojedynczy pracownicy administracji. Z zagranicy do Instytutu przyjechało trochę mniej studentów niż wyjechało i trochę więcej wykładowców. Choć liczba i odsetek wyjeżdżających studentów były niewielkie, wszyscy zainteresowani kwalifikujący się do wyjazdu wyjechali. Na dość niskie zainteresowanie wyjazdami mają wpływ, m.in.: zasady Erasmus (można się starać po I roku), kształt programu studiów w Instytucie (wiele zajęć kluczowych dla kierunku jest na I i II roku), podejmowanie przez studentów starszych lat pracy zawodowej, dość niskie stypendium w stosunku do kosztów życia w droższych krajach. Dla wyjeżdżających studentów Instytut stwarza możliwość realizowania obowiązkowych kursów (zwłaszcza seminariów badawczych i dyplomowych) metodami nauczania na odległość. Kursy zrealizowane za granicą zaliczane są w ramach punktacji ECTS.

Bardzo niska liczba nauczycieli akademickich wyjeżdżających w ramach programu Erasmus+ wynika z kilku okoliczności: (a) postrzeganej dużej formalizacji tych wyjazdów; (b) dużej liczby wyjazdów badawczych i konferencyjnych w ramach grantów realizowanych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie Socjologii; oraz (c) trudności ze znalezieniem zastępstwa na czas wyjazdu z powodu obciążenia innych dydaktyką oraz realizowania przez nich swoich wyjazdów. Wydaje się, że te pierwsze dwa ograniczenia byłyby do przezwyciężenia; te ostatnie wydają się jednak nieprzezwyciężalne.

Pozytywnie należy cenić skuteczne zachęcenie do wyjazdów pracowników administracji, co tworzy możliwości podwyższenia jakości obsługi studentów i pracowników, a zatem wzrostu jakości kształcenia i uczenia się.

Kadra Instytutu Socjologii podczas swoich bardzo licznych zagranicznych wyjazdów naukowych, w tym długookresowych, prowadziła lub prowadzi również gościnne wykłady, co przyczyniło się bezpośrednio do rozwoju ich potencjału dydaktycznego, w tym możliwości nauczania po angielsku. Oprócz tego nauczyciele akademicy zrealizowali również kilka znaczących zagranicznych wyjazdów lub projektów, których celem był rozwój ich potencjału dydaktycznego. Szczególnie należy wskazać na wyjazdy, które prowadzą do opracowania programu nowego kierunku studiów pod nazwą socjologia cyfrowa, który docelowo ma być realizowany w języku angielskim oraz z partnerami zagranicznymi, być może w formule *double degree*.

W ramach programu Erasmus+ oraz innych w Instytucie Socjologii UW gościli dość liczni wykładowcy z zagranicy, na ogół dając jednorazowe wykłady. Instytut chętnie widziałby mini-kursy prowadzone przez wizytujących wykładowców. Rozwój tej formy umiędzynarodowienia jest jednak ograniczany po stronie Instytutu przez brak systemu, a co najmniej uniwersyteckich lub nawet ogólnopolskich wskazówek zaliczania studentom udziału w zajęciach prowadzonych przez gości.

Analiza dokonana przez zespół oceniający uzasadnia sformułowanie rekomendacji doskonalących, warto zatem:

1. Zmniejszyć obciążenia dydaktyczne nauczycieli akademickich, co da im więcej czasu na wyjazdy zagraniczne, w tym dydaktyczne w ramach programu Erasmus+.
2. Rozwinąć działania informujące kadrę o procedurach wyjazdów Erasmus+.
3. Powrócić do zaliczania wyższej liczby godzin do pensum nauczycielom za uczenie w językach obcych.
4. Wprowadzić zajęcia typu translatorium tekstów socjologicznych, angielskich i w innych językach obcych.
5. Wypracować w Instytucie, Uniwersytecie lub na poziomie ogólnopolskim system, a co najmniej wskazówki zaliczania studentom udziału w zajęciach prowadzonych przez gości.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Poprzez umowy i zdobywane indywidualne i zespołowe granty stwarzane są możliwości rozwoju związanej z kształceniem na kierunku międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich, a poprzez umowy, w tym zwłaszcza Erasmus+, również studentów, jak również pracowników administracji. Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Obejmują one ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów. Wyniki ewaluacji są wykorzystywane do rozwijania umiędzynarodowienia kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

- Współpraca międzynarodowa kadry, która prowadzi do opracowania programu nowego kierunku studiów pod nazwą socjologia cyfrowa, który docelowo ma być realizowany w języku angielskim, z partnerami zagranicznymi, jeśli to będzie możliwe – w formule *double degree*.

Zalecenia

- - -

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

W spotkaniu z zespołem oceniającym wzięli udział studenci wszystkich lat studiów w trybie stacjonarnym, którzy chętnie wskazywali mocne oraz słabe strony wizytowanego kierunku, związane ze wsparciem oraz motywowaniem w trakcie procesu kształcenia.

W opinii uczestników spotkania do zalet studiów na kierunku socjologia w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego należą przede wszystkim indywidualizacja procesu kształcenia oraz

możliwość rozwoju. Ponadto zajęcia prowadzone są w sposób aktywizujący i praktyczny, pozwalający na rozwój własnych umiejętności. Służy temu szeroko wykwalifikowana kadra dydaktyczna, która cechuje się ogromną wiedzą praktyczną. Studenci nie wskazywali mankamentów, znacząco wpływających na proces studiowania.

Ważny element profilu ogólnoakademickiego stanowią badania naukowe, w które powinni włączani być również studenci. W przypadku wizytowanej jednostki ma to odzwierciedlenie poprzez możliwość współpracy z kadra dydaktyczną, która wielokrotnie zaprasza do konkretnych projektów. Społeczność akademicka motywowana jest do udziału w konferencjach naukowych, gdzie istnieje możliwość zaprezentowania przebiegu i wyników prowadzonych badań. Dodatkowy element stanowią seminaria dyplomowe, w ramach których społeczność studencka podejmuje się aspektów naukowych. Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego wspiera dokonania studentów, czego przykładem jest konkurs na dofinansowanie pracy magisterskiej. Dofinansowaniu podlegają wyłącznie koszty przebiegu procesu badawczego udokumentowane biletami i fakturami (np. podróże, noclegi). Poszczególne projekty mogą otrzymać pomoc finansową o maksymalnej wysokości 800 złotych. Ocenę propozycji, przygotowanych przez studentów, wydaje się na podstawie kilku kryteriów, wśród których wskazać należy, m.in. dobór źródeł i metodologii oraz zaproponowany budżet. Zaplecze infrastrukturalne,

znajdujące się w jednostce, pozwala też na zapoznanie z technikami informacyjno-komunikacyjnymi, dzięki którym poziom badań naukowych wzrasta.

Analizując kwestię motywowania studentów, należy stwierdzić, że wdrożony przez Uczelnię system pomocy materialnej charakteryzuje się zrozumiałymi oraz sprawiedliwymi zasadami. Wśród świadczeń wymienić można: stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora i zapomogę. Zaangażowanie Zarządu Samorządu Studentów Instytutu Socjologii jest widoczne również na polu stypendialnym, ponieważ jego przedstawiciele rozpatrują wnioski o przyznanie świadczeń pomocy materialnej w ramach działań Komisji Stypendialnej. Zasady przyznawania stypendiów reguluje *Regulamin świadczeń dla studentów Uniwersytetu Warszawskiego*. Studenci podkreślają, iż wszystkie zasady są sprawiedliwe i adekwatne do obowiązujących norm oraz przepisów.

Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego wspiera nie tylko studentów I roku I stopnia, lecz również osoby, podejmujące studia II stopnia. Stąd już od paru lat istnieje możliwość zaliczania *Niezbędników* (metodologicznego i statystycznego), czyli zajęć przygotowanych dla osób, które nie mogą pochwalić się dyplomem ukończenia socjologii I stopnia. Przedmiot pozwala na uzyskanie podstawowej wiedzy z zakresu kierunku studiów. Rozwiązanie to jest bardzo pozytywnie odbierane zarówno przez studentów, jak i również przez wykładowców, którzy, prowadząc zaawansowane zajęcia teoretyczne bądź warsztatowe, nie muszą już poświęcać pierwszych tygodni semestru na wyrównywanie kompetencji uczestników zajęć.

Biorąc pod uwagę specyfikę kierunku socjologia, można stwierdzić, iż są to studia nastawione na indywidualizację ścieżki kształcenia. Zgodnie z *Regulaminem Studiów na Uniwersytecie Warszawskim* studenci mogą korzystać z Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Obejmuje ona: indywidualny program studiów realizowany we współpracy z opiekunem naukowym, indywidualny plan studiów, indywidualny tryb i termin zaliczania przedmiotów lub indywidualny tryb studiowania przeznaczony dla studentów z niepełnosprawnością albo przewlekłą chorobą. Z kolei wśród przesłanek, uprawniających do ubiegania się o IOS, wymienić można: wyróżniające wyniki w nauce, udział w pracach badawczych nieobjętych programem studiów, szczególną działalność sportową, kulturalną lub artystyczną, skierowanie na studia w innej uczelni, instytucji krajowej albo zagranicznej, realizację więcej niż jednego programu studiów, stopień niepełnosprawności lub przewlekłą chorobę, ciężką lub opiekę nad dzieckiem, przyjęcie na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się czy sytuacje losowe. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci podkreślili, że mają wiedzę na temat stosowanych form kształcenia.

Warto docenić także środowisko naukowe w ramach kierunku socjologia, gdzie bardzo aktywnie działają trzy organizacje – Koło Naukowe Badań Marketingowych *Chi Kwadrat*, Koło Naukowe Socjologii Jakościowej i nowo powstałe Koło Naukowe Metasocjologii. Pierwsze z nich, jak na nazwę przystało, zajmuje się aspektami, związanymi z marketingiem, oraz badaniami rynku. Przykłady działań to, m.in. *Tydzień Badacza*, badanie satysfakcji klientów nOvum, *Warsztaty Planowania Kariery* czy wykład *Wyjść poza deklaracje, czyli o ewolucji badań U&A*. Z kolei druga z wymienionych organizacji zajmuje się zgłębianiem zagadnień socjologii jakościowej, a także analizą i przeprowadzeniem badań w tej właśnie dziedzinie. W 2019 roku oba Koła Naukowe, we współpracy z Zarządem Samorządu Studentów Instytutu, zorganizowały też jednodniową studencką konferencję *Zalogowani bo badań*, ogniskującą wokół problematyki interdyscyplinarnych badań społecznych w sieci oraz wpływu nowych technologii na społeczeństwo. Ostatnie, a równocześnie najmłodsze zrzeszenie, prowadzi badania

naukowe, których finałem są raporty wydawane w ramach publikacji. Członkowie Koła posiadają także aspiracje, aby owe wyniki przedstawić podczas Kongresu Młodych Socjologów. Ponadto studenci deklarują owocną współpracę z opiekunami naukowymi, którzy wielokrotnie stają się dla nich oparciem oraz wychodzą naprzeciw ich oczekiwaniom. Osoby, uczestniczące w spotkaniu z zespołem oceniającym, pozytywnie wypowiedziały się także na temat możliwości finansowych oraz wsparcia dydaktycznego ze strony władz Instytutu, ponieważ nigdy nie pozostały bez jakiegokolwiek uwagi.

Dodatkowo działalność Kół Naukowych Uniwersytetu Warszawskiego finansowana jest przez Radę Konsultacyjną Kół Naukowych Uniwersytetu i Zarząd Samorządu Studentów Uczelni.

Działalność Zarządu Samorządu Studentów Instytutu Socjologii także można określić pozytywnie. Studenci uczestniczą bowiem w posiedzeniach organów kolegialnych oraz pozostałych gremiów. Dodatkowo są zaangażowani w prace zespołów, zajmujących się aspektami dydaktycznymi. W wymienionych wyżej gremiach głos studencki jest uznawalny i zauważalny. Do głównych zadań studentów w organach kolegialnych należy opiniowanie programów studiów czy konsultowanie różnych aspektów, dotyczących procesu kształcenia, w tym harmonogramu roku akademickiego. Z inicjatywy samorządu studenckiego powstało także stanowisko konsultantki ds. przemocy seksualnej, która wspiera osoby, doświadczone w tym aspekcie. Działalność projektowa opiera się przede wszystkim na inicjatywach kulturalnych oraz charytatywnych, gdzie warto wspomnieć, m.in. o Drzwiach Otwartych czy *Wigilijnej Aukcji na Karowej*. Współpraca z władzami Instytutu oceniana jest pozytywnie, ponieważ pracownicy wielokrotnie okazują wsparcie merytoryczne, infrastrukturalne oraz finansowe.

Należy podkreślić, iż budynek Instytutu dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, ponieważ studenci z dysfunkcjami mogą korzystać z wieloaspektowej pomocy, w tym także tej infrastrukturalnej. Przestrzeń wizytowanej jednostki wyposażono w toalety dla osób z niepełnosprawnościami, szerokie ciągi komunikacyjne, podjazdy czy windę. W przypadku zajęć na półpiętrach, sale dla grup, w których uczą się osoby z dysfunkcjami, zostają zmienione. Dodatkowym elementem, usprawniającym proces wsparcia osób z niepełnosprawnościami są znaczniki *To Tu Point*, których liczbę Uczelnia zamierza zwiększyć. System opiera się na infrastrukturze, zbudowanej ze znaczników elektronicznych oraz personalnych urządzeniach mobilnych, jakimi mogą być nowoczesne smartfony lub tablety. Znaczniki to urządzenia elektroniczne, wykonane w postaci niewielkich modułów i przeznaczone do rozmieszczania zarówno na zewnątrz, jak i wewnątrz budynków. Ich podstawową rolą jest udostępnianie zapisanej w nich informacji. Dodatkowo mogą być wyposażone w czujniki różnego rodzaju (np. termometr, akcelerometr, higrometr, detektory niebezpiecznych gazów) lub w układy sygnalizacyjno-alarmowe w przypadku realizowania przez nie funkcji ostrzegawczych. Posiadają też autonomiczne źródło energii zoptymalizowane do pracy przez okres nie krótszy niż trzy lata. Dostępność dla osób z problemami wzrokowymi bazuje na fakcie, że urządzenia mobilne są ze swej natury udźwiękowione, a zatem dostępne bezwzrokowo. Ponadto, dla tej grupy użytkowników opracowany został moduł przeznaczony do instalacji na uchwycie białej laski. Od 2003 roku można korzystać również z usług Biura Osób z Niepełnosprawnościami, którego pracownicy prowadzą, m.in. zajęcia na temat orientacji przestrzennej. Dodatkowo osoby z dysfunkcjami mogą skorzystać z wypożyczalni sprzętu specjalistycznego, opieki asystenckiej czy Biblioteki Druków Cyfrowych. Biuro finalizuje również projekt *Uczelnia dostępna*, w ramach którego wprowadzone zostanie wsparcie dla osób z zespołem Aspergera, rozwój map 3D czy dostosowanie budynków do potrzeb osób ze sprzężoną niepełnosprawnością ruchową.

Społeczność akademicka może również zgłaszać wnioski i uwagi, które najczęściej kierowane są bezpośrednio do nauczycieli akademickich lub władz Instytutu. Studenci mają możliwość anonimowej oceny nauczycieli i procesu kształcenia poprzez wypełnienie ankiety oceniającej pracę nauczyciela prowadzącego zajęcia. Dodatkowo, w wizytowanej jednostce, w sytuacjach niepożądanych można skorzystać z pomocy rzeczniczki ds. równego traktowania, dyskryminacji i mobbingu. Najczęstszą metodą rozwiązywania sporów jest mediacja, mająca na celu wypracowanie kompromisu dla obu stron konfliktu. Jednostka prowadzi także projekt badawczy *Równość na UW!*, którego celem jest badanie kultury organizacyjnej Uczelni na temat barier i trudności doświadczanych przez członków społeczności akademickiej ze względu na płeć lub inne przesłanki nierównego traktowania oraz możliwości ich przezwyciężania. Przedsięwzięcie to jest częścią działań związanych z realizacją Strategii HR Excellence in Research, rekomendowanej przez Komisję Europejską. Uniwersytet Warszawski wdraża także politykę równościową, której strategicznym dokumentem będzie plan równości płci. Ponadto wszelkie uwagi czy sugestie, dotyczące procesu kształcenia, m.in. programów studiów, sylabusów, zasad egzaminowania czy dyplomowania, przekazywane są również przedstawicielom Zarządu Samorządu Studentów Instytutu, którzy deklarują ogromną chęć współpracy ze studentami. Dzięki pomysłowi członków samorządu studenci pierwszorzeczni mogą przedstawić dotychczasowe doświadczenia edukacyjne, plany związane z przyszłą pracą oraz opinie na temat studiów socjologicznych, które niedawno podjęli. Ma to miejsce poprzez ankiety, przeprowadzane wśród I roku I i II stopnia studiów. Wszelkie sugestie środowiska studenckiego prezentowane są podczas posiedzeń organów koleżeńskich oraz gremiów dydaktycznych. Umożliwia to poznanie wskaźnika zadowolenia z realizowanej ścieżki kształcenia, a także powodów, z jakich zdecydowano się na podjęcie studiów właśnie w tym Instytucie.

Należy istotnie zaznaczyć, że studenci mają możliwość bezpośredniego oraz pośredniego kontaktu z wykładowcami. Dzieje się tak, ponieważ pracownicy dydaktyczni są dostępni dla nich podczas konsultacji. Nauczyciele akademicki pełnią regularne dyżury, a dodatkowo są elastyczni względem wyznaczania dodatkowych spotkań. Każdy rok studiów może pochwalić się też obecnością starosty. Do jego obowiązków należy, m.in. przestrzeganie terminów harmonogramu sesji egzaminacyjnej, stała i kulturalna komunikacja z pracownikami administracyjnymi i dydaktycznymi oraz bieżąca pomoc koleżankom i kolegom w codziennych problemach.

Studenci przyznają, iż Uczelnia od początku ich przygody ze studiowaniem spełnia wszelkie oczekiwania. Rekrutacja odbywa się przez Internetową Rekrutację Kandydatów, a podstawą przyjęcia studia stacjonarne I stopnia są wyniki egzaminu maturalnego lub matury międzynarodowej. Zarówno laureaci i finaliści olimpiad szczebla centralnego, jak i laureaci konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich w procesie rekrutacji uzyskują maksymalną liczbę punktów i plasowani są na pierwszych miejscach list kandydatów zakwalifikowanych do przyjęcia na studia. Jednak we wcześniejszych latach korzystano również z egzaminów wstępnych, które pozytywnie oceniali studenci. Ich zdaniem bowiem pozwalały one na weryfikację rzeczywistej wiedzy kandydatów, a tym samym eliminowały osoby, rekrutujące się tylko ze względu na potrzebę posiadania statusu studenta. Zmiana nastąpiła w wyniku nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.). Z kolei kandydaci na studia stacjonarne II stopnia kwalifikowani są na podstawie egzaminów wstępnych. Przez kilka ostatnich lat podstawą przyjęcia stanowiła lista rankingowa, złożona z punktów uzyskanych za średnią ocen oraz ocenę pracy dyplomowej, przy czym średnia ocen uzyskanych na studiach wyższych stanowiła 70 %, a nota z pracy dyplomowej 30 % ostatecznej oceny w rankingu kandydatów. Po kilku

latach funkcjonowania tego rozwiązania i obserwowania jego skutków dla realizacji programu studiów stacjonarnych II stopnia podjęto decyzję o konieczności zmiany sposobu przyjęcia na studia magisterskie. W przypadku studiów niestacjonarnych II stopnia prowadzona jest kwalifikacja,

uwzględniająca średnia ocen ze studiów I stopnia, jednolitych studiów magisterskich lub studiów II stopnia. Rekrutacja następuje aż do wyczerpania określonego limitu miejsc.

Studenci podkreślają, iż wyposażenie sal i specjalistycznych pracowni umożliwia realizację zakładanych efektów uczenia się. Na pierwszy rzut oka infrastruktura odzwierciedla warunki przyszłej pracy absolwentów kierunku odnawialne źródła energii, jednak społeczność studencka ocenia ten aspekt jako niewystarczający. Uzasadnia to zapewnieniem niewystarczającego oprogramowania specjalistycznego oraz brakami w zakresie sprzętu laboratoryjnego. Do mocnych stron ocenianego kryterium należy natomiast wyposażenie audiowizualne, znajdujące się w każdej z sal dydaktycznych, oraz dostosowanie liczby stanowisk do wielkości grup zajęciowych.

Studenci podkreślają, iż wyposażenie sal i specjalistycznych pracowni umożliwia realizację zakładanych efektów uczenia się. Infrastruktura odzwierciedla warunki przyszłej pracy absolwentów kierunku socjologia, co wysoko ocenia społeczność studencka. Uzasadnia to zapewnieniem wystarczającego oprogramowania specjalistycznego oraz narzędziami, wspierającymi proces prowadzenia badań. Do mocnych stron ocenianego kryterium należy natomiast wyposażenie audiowizualne, znajdujące się w każdej z sal dydaktycznych, oraz dostosowanie liczby stanowisk do wielkości grup zajęciowych. Miejszem, wspierającym działania akademickie, jest fokusownia, czyli sala, przystosowana do prowadzenia zogniskowanych wywiadów grupowych. Zainstalowany system audiowizualny umożliwia zarówno bieżący podgląd, jak i zapis prowadzonych wywiadów.

Wizytowana jednostka udostępnia studentom przestrzeń, w której mogą realizować własne pasje czy spędzić czas między kolejnymi zajęciami. Studenci Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego mogą korzystać bowiem ze specjalnego pokoju, nazywanego Kanciapą, gdzie można także skorzystać ze sprzętu komputerowego i drukarki, a nawet kuchenki mikrofalowej. Nie byłoby w tym rozwiązaniu nic nadzwyczajnego, gdyby nie fakt, że miejsce spełnia podwójną funkcję – jest zarówno przestrzenią studencką, jak i pokojem Zarządu Samorządu Studentów Instytutu Socjologii, co pozwala to na jeszcze większą integrację środowiska akademickiego. Studenci Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego mogą korzystać również z ogólnodostępnej strefy komputerowej, która została przygotowana w budynku Jednostki. Tego rodzaju działanie umożliwia realizację projektów zespołowych, przygotowywanie materiałów dodatkowych czy poszukiwanie informacji. Społeczność akademicka bardzo pozytywnie ocenia zagospodarowanie przestrzenne, gdyż daje ono możliwość aktywnego spędzenia czasu wolnego poprzez naukę w miejscu do tego dostosowanym. Na początku 2018 roku – dzięki zaangażowaniu studentów – jednostka otrzymała dofinansowanie w ramach Budżetu Partycypacyjnego Uniwersytetu na realizację projektu *Ogród społecznościowy na Karowej*, który – po zakończeniu koniecznego generalnego remontu zewnętrznej elewacji i tarasu – został zrealizowany w ostatnich miesiącach roku akademickiego 2018/2019 roku. Miejsce to też służy społeczności akademickiej. Dostęp do powyższych miejsc oraz sal dydaktycznych jest możliwy również poza zajęciami, co wpływa korzystnie na kształcenie przyszłych absolwentów. Wszystkie budynki mają również bezprzewodowy dostęp do Internetu, umożliwiającą realizację treści kształcenia, a w konsekwencji – osiągnięcie założonych efektów uczenia się.

Ogromne wsparcie dla studentów stanowi Biblioteka Wydziału Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk której wyposażenie oceniane jest bardzo wysoko. Do podstawowych zadań instytucji należą: gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz obsługa czytelników, w tym udostępnianie zbiorów oraz prowadzenie działalności informacyjnej. Studenci stacjonarni i niestacjonarni podkreślają, iż godziny pracy instytucji dostosowane są do ich potrzeb, co pozwala na użytkowanie księgozbioru. Wyposażony jest on w podstawową literaturę przedmiotową, która ulega aktualizacjom zgodnie z wytycznymi, znajdującymi się w sylabusach przedmiotów. Biblioteka dysponuje odpowiednią liczbą egzemplarzy poszczególnych zbiorów, co umożliwia równoczesne korzystanie z materiałów przez większą liczbę studentów. Ponadto istnieje możliwość dostępu do elektronicznych baz wiedzy (także anglojęzycznych), dzięki którym można znaleźć wiele przydatnych w trakcie nauki materiałów.

Na uznanie zasługuje wsparcie administracyjne, skierowane do studentów wizytowanego kierunku. W Instytucie funkcjonuje bowiem bardzo przyjazny i kompetentny sekretariat, którego pracownicy pomagają studentom w wielu aspektach dydaktycznych. To właśnie w tych osobach studenci widzą ogromne oparcie, co wzmacnia ich komfort studiowania. Upowszechnianie wszelkich informacji, oprócz ich dostępności na stronie internetowej, ma miejsce w mediach społecznościowych zarówno Uczelni oraz Instytutu, jak i samorządu studenckiego.

Wachlarz różnych form wsparcia oferuje także Biuro Karier, działające w wizytowanej Jednostce. Zajmuje się ono bowiem szerokim spektrum pomocy studentom, co umożliwia im odnalezienie się w procesie studiowania. Biuro, poprzez stronę internetową, raporty i analizy badań rynku pracy, profile w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter) dostarcza studentom i absolwentom szkół wyższych informacje na temat rynku pracy i możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych. Serwis Akademickich Biur Karier, w którym zrzeszona jest warszawska instytucja, to unikalna platforma, ułatwiająca kontakty na linii pracodawca-student. Warto dodać, że osoby zarejestrowane w serwisie mają pełny dostęp do zamieszczonych tam ofert pracy, a także możliwość umieszczania i szerokiego rozbudowywania CV, a dzięki uproszczonej procedurze redagowania swojego profilu mogą w ciągu kilku chwil odpowiedzieć na wybraną ofertę. Kierowniczka Biura Karier, obecna podczas spotkania, wskazała również na prowadzenie kampanii promocyjno-informacyjnej, realizowanej poprzez plakaty, etykiety i ulotki w miejscach, w których na co dzień przebywają studenci. Społeczność akademicka może także skorzystać z bezpośrednich spotkań z pracodawcami, co ma miejsce, m.in. poprzez indywidualne spotkania, *Uniwersyteckie Spotkania z Rynkiem Pracy* czy w ramach corocznych Targów Pracy. Biuro Karier Uniwersytetu Warszawskiego prowadzi też działania w zakresie doradztwa zawodowego, np. symulacje rozmów kwalifikacyjnych, warsztaty pisania CV czy metod aktywnego poszukiwania pracy (szkolenie *Jak zdobyć pracę marzeń? Trening umiejętności rekrutacyjnych*). Instytut Socjologii jako jedna z sześciu jednostek Uniwersytetu Warszawskiego jest ponadto uczestnikiem programu *Aplikacyjne prace dyplomowe – skuteczny start zawodowy*. Projekt ma na celu wsparcie współpracy pomiędzy uczelnią a jej otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez zachęcenie studentów do przygotowywania prac dyplomowych na zamówienie partnerów zewnętrznych. Zainteresowani pracodawcy, poprzez specjalną zakładkę na stronie internetowej Biura Karier, mogą zgłaszać zapotrzebowanie tematyczne przyszłych prac, które następnie pisane są pod opieką pracownika Instytutu oraz przedstawiciela firmy zewnętrznej. Warto zaznaczyć, że po egzaminie dyplomowym w systemie USOSweb pozostaje ślad po współpracy, ponieważ Uczelnia odnotowuje ten fakt w karcie profilowej studenta. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci zgodnie przyznali, że bardzo chętnie korzystają z inicjatyw, organizowanych przez Biuro Karier. Spełniają one bowiem ich oczekiwania, a przede wszystkim – umożliwiają rozwój kompetencji i umiejętności.

Motywowanie społeczności studenckiej propagowanie jest także za pośrednictwem dwóch konkursów: Minigrantu na badania związane z pracą magisterską oraz Konkurs Publikacyjny. Minigranty pozwalają studentom Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego realizować badania na potrzeby pracy magisterskiej, które nie ograniczają się tylko do Warszawy i jej najbliższych okolic. Z kolei Konkurs Publikacyjny, zaprojektowany przez Komisję Dydaktyczną Instytut Socjologii, w systematyczny sposób umożliwia prezentować najlepsze i najciekawsze prace (dyplomowe czy badawcze) autorstwa studentów Instytutu, wspierając w ten sposób ich potrzeby, rozwijając ambicje i pozwalając na nabywanie akademickich kompetencji i umiejętności.

Biorąc pod uwagę udział studentów w kreowaniu procesu jakości kształcenia w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego należy stwierdzić, iż ich wkład jest adekwatny do obowiązujących standardów. Studenci, delegowani przez Zarząd Samorządu Studentów Instytutu, uczestniczą bowiem w posiedzeniach organów kolegialnych oraz pozostałych gremiów. Dodatkowo są zaangażowani w prace zespołów, zajmujących się aspektami dydaktycznymi. W wymienionych wyżej gremiach głos studencki jest uznawalny i zauważalny. Do głównych zadań studentów w organach kolegialnych należy opiniowanie programów studiów czy konsultowanie różnych aspektów, dotyczących procesu kształcenia, w tym harmonogramu roku akademickiego. Z inicjatywy samorządu studenckiego powstało także stanowisko konsultantki ds. przemocy seksualnej, która wspiera osoby, doświadczone w tym aspekcie. Zaangażowanie członków samorządu studenckiego zauważalne jest również na polu stypendialnym, ponieważ jego przedstawiciele rozpatrują wnioski o przyznanie świadczeń pomocy materialnej w ramach działań Komisji Stypendialnej. Co ważne – stanowią większość składu Komisji, co unormowane jest przepisami prawnymi. W ten sposób odgrywają znaczącą rolę w trakcie weryfikacji studenckich wniosków o przyznanie świadczeń, których jest coraz więcej.

Obecnie studenci mogą brać udział w cosemestralnym badaniu ankietowym, oceniającym zajęcia i nauczycieli akademickich, które przeprowadzane jest tylko w wersji papierowej. Pozwala to na uzyskanie wysokiej zwrotności odpowiedzi studentów, a w konsekwencji – obiektywnej weryfikacji treści kształcenia, a także stosunku prowadzącego zajęcia względem studentów. Wśród zagadnień, poruszanych w kwestionariuszu, pojawiają się jedynie pytania zamknięte z prośbą o ocenę z uwzględnieniem skali liczbowej. W związku z powyższym rekomenduje się wprowadzenie dodatkowego miejsca na ewentualne uwagi studentów. Za pośrednictwem formularza społeczność akademicka weryfikuje, m.in. punktualność wykładowcy, możliwość konsultacji poza zajęciami dydaktycznymi, zgodność przekazywanych treści kształcenia z sylabusem przedmiotu czy kulturę osobistą nauczyciela akademickiego. Dodatkowo ocenia się wyposażenie sal dydaktycznych, gdzie prowadzone były określone zajęcia oraz wykorzystanie dodatkowych narzędzi infrastrukturalnych. Studenci, uczestniczący w spotkaniu z zespołem oceniającym, przyznali jednak, iż wyniki badań nie są im udostępniane, przez co nie zauważają efektów przekazywanych opinii.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia dysponuje szerokim spektrum wsparcia studentów wizytowanej jednostki. Warto zwrócić uwagę przede wszystkim na wieloaspektowe działanie oraz zindywidualizowane kształcenie. Czynniki te objawiają się, m.in. pomoc administracyjną, infrastrukturalną czy materialną. Ponadto budynek spełnia oczekiwania względem dostosowania do osób z niepełnosprawnościami, co znacząco podkreśla chęć doskonalenia procesu jakości kształcenia. Należy zaznaczyć, iż studenci czują wsparcie pracowników dydaktycznych oraz administracyjnych, którzy w każdy możliwy sposób działają na ich korzyść, tworząc przyjazną i miłą atmosferę wewnątrz społeczności akademickiej. Na wyróżnienie zasługuje także działalność Kół Naukowych, które realizują podstawowe cele edukacyjno-naukowe. Jego członkowie spełniają się na wielu płaszczyznach, a co ważne – zachęcają do działania swoje koleżanki i swoich kolegów. Podobne inicjatywy realizuje Zarząd Samorządu Studentów Instytutu Socjologii, mogący pochwalić się aktywnym urozmaicaniem życia jednostki.

Można stwierdzić, iż wizytowana Jednostka rozumie, że społeczność studencka stanowi ważny komponent rozwoju nauki w dobie nowych wyzwań. Wśród wielu osób panuje bowiem przekonanie, iż studentom należy umożliwiać rozwój na wielu płaszczyznach, niekoniecznie tylko tych, związanych z procesem kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

- Wprowadzenie *Niezbędników* dla osób, które nie ukończyły studiów socjologicznych I stopnia.
- Zaadaptowanie przestrzeni infrastrukturalnej do potrzeb studentów poprzez Kanciapę, ogród czy ogólnodostępną strefę komputerową.
- Wprowadzenie znaczników *To Tu Point*, ułatwiających poruszanie się po budynkach osób z niepełnosprawnościami.
- Udział w projekcie *Aplikacyjne prace dyplomowe – skuteczny start zawodowy*.
- Konkursy dla studentów – Minigrant na badania związane z pracą magisterską oraz Konkurs Publikacyjny.

Zalecenia

- - -

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

W związku ze zmianą struktury organizacyjnej Uniwersytetu Warszawskiego, będącej efektem reformy wprowadzającej ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Instytut Socjologii podjął działania doskonalące proces uprawiania badań, jak również proces kształcenia w zakresie dostępu do informacji publicznej. Efektem zmian jest również nowa strona internetowa Instytutu Socjologii UW.

Należy stwierdzić, że strona zapewnia dostęp do kompleksowej i aktualnej (stale aktualizowanej) informacji na temat prowadzonych kierunków, specjalności, harmonogramów zajęć, ale też pracowników naukowych i samego Instytutu. Instytut opisany jest poprzez charakterystykę profilu, uwzględniającego charakter, tradycję, specyfikę i wartości instytucji. Studenci i inne osoby czytające wiadomości na stronie internetowej mogą poznać historię Instytutu od 1919 roku, poznając jednocześnie jego tożsamość, bowiem jak zostało tam przytoczone: „Tożsamość i siła Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego ukształtowały się w toku jego historii”. Ponadto częścią tej historii jest jego dorobek - „W Instytucie i instytucjach będących jego poprzednikami, do 2008 r. ok. 3000 studentów uzyskało magisterium, prawie 300 socjologów uzyskało doktorat, a 69 – habilitację”.

Dostępne są także informacje na temat kadry akademickiej (zakładka „Ludzie”), które obejmują listę wszystkich zatrudnionych pracowników i dotyczą takich kwestii, jak: miejsca zatrudnienia (katedra, zakład), zainteresowań naukowych, kariery naukowej, wybranych publikacji, prowadzonych zajęć dydaktycznych, innej działalności i projektów oraz informacji o dyżurach i formach dostępności dla studentów. Warto odnotować, że lista pracowników obejmuje też osoby emerytowane. W zakładce dostępne są także informacje o doktorantach i strukturze organizacyjnej IS. Zakładka „Życie naukowe” natomiast przybliża działalność konferencyjną IS, projekty oraz funkcjonujące w IS czasopisma.

Dla procesu kształcenia ważne są dwie zakładki – „Studia” i „Rekrutacja”. Informacje o programie studiów dostępne są na stronie Internetowej Rejestracji Kandydatów UW, gdzie znajduje się – skierowana do osób zainteresowanych podjęciem studiów - oficjalna informacja o warunkach i trybie rekrutacji oraz krótka charakterystyka studiów, najważniejsze cele kształcenia oraz sylwetce absolwenta. Wnioski dostosowujące programy studiów do wymogów nowej ustawy dostępne są w Monitorze UW. Informacje bardziej szczegółowe, obejmujące pełen opis programu studiów, plan studiów oraz spis i plan zajęć na dany rok akademicki są dostępne natomiast na stronie internetowej IS. Student może znaleźć informację o planie zajęć na studiach dziennych i zaocznych, program studiów pierwszego i drugiego stopnia wraz z opisem specjalności, zasady odbywania praktyk na studiach I stopnia IS. Dyrekcja IS upubliczniła także Raporty samooceny przygotowane z powodu wizytacji PKA w roku akademickim 2019/2020.

Bardzo ważnym elementem strony i dostępu do publicznej informacji jest możliwość skorzystania przez studentów i pracowników z licencji SPSS do zainstalowania i używania na komputerze i/lub komputerze osobistym (dla użytku domowego) kopii pakietu SPSS, a także programu Statistica.

Informacje szczególnie interesujące studentów dotyczą samorządu studenckiego, który reprezentuje interesy studentów Instytutu przed władzami Instytutu oraz na forum Uniwersytetu Warszawskiego (Samorząd Studentów IS ma swoją stronę na Facebooku), jak również informacji o wymianach studenckich w ramach dwóch programów, LLP-Erasmus i MOST i działających w IS studenckich kół naukowych.

Strona oferuje także bezpośredni dostęp do aktualności instytutowych (konkursy dla studenta, informacje o obronach, odwołane zajęcia), jak również do systemu USOS, bogatego Repozytorium

potrzebnych studentom dokumentów – tj. *Akty IS i UW* np. Regulamin Studiów na UW oraz swoiste *Poradniki* dla studentów w zakresie dyplomowania, odbywania praktyk. Od 2011 roku Instytut Socjologii ma też swój profil na Facebooku (ponad 3700 obserwujących – stan na XII 2020), a od czerwca tego roku na Twitterze. Te kanały informacyjne dzielą się funkcjami, bowiem Twitter jest kanałem informowania przede wszystkim o aktywności naukowej, publikacyjnej i konferencyjnej pracowników i doktorantów IS. Natomiast FB jest miejscem informowania o samych studiach socjologicznych, zajęciach (łącznie z fotoreportażami z wyjazdów badawczych) czy sukcesach naszych studentów i absolwentów.

Dostęp do informacji publicznej realizowany jest także poza systemem internetowy, poza działaniami on-line. Są to przede wszystkim działania o charakterze promocyjnym i popularyzatorskim. Przedstawiciele IS są obecni na Dniu Otwartym UW, organizowanym w kwietniu, wydarzeniu dla osób zainteresowanych podjęciem studiów na Uniwersytecie, gdzie prezentowane są szczegółowe informacje dotyczące programu studiów, jak również odbywają się rozmowy z potencjalnymi kandydatami. Innym działaniem w sferze publicznej jest udział w warszawskim Festiwalu Nauki. Przez kilka lat Instytut Socjologii organizował też Socjoszkołę – letnie warsztaty socjologiczne, kierowane do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Zjazdy finalistów konkursu Socjoszkoła (ok. 20 uczestników) miały postać 2-3 dniowych warsztatów, na których licealiści mieli szansę poznać socjologię, jej metody, przeprowadzić własne mini-badania, słuchać wykładów zaproszonych specjalistów, dowiedzieć się też czym charakteryzują się nauki społeczne i na czym polega specyfika studiowania w IS.

Analiza dokonana przez zespół oceniający uzasadnia sformułowanie rekomendacji doskonalących, warto zatem:

- zastanowić się nad ujednoliceniem internetowych profili instytutowych w ramach UW, by przenieść obowiązek administrowania stroną, jak i jej finansowanie na poziom Władz Centralnych UW.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Należy bardzo pozytywnie ocenić publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, praktykach, możliwościach rozwoju naukowego – studentów, doktorantów oraz pracowników naukowych, kwestiach socjalnych, a także o zatrudnieniu absolwentów. Strona jest czytelna, przejrzyste prezentuje treści i spełnia swoje funkcje zarówno wobec pracowników, jak i studentów.

Strona internetowa uruchomiona została na początku roku akademickiego 2019/2020, jednak można stwierdzić, że zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

- Powszechna możliwość skorzystania przez studentów i pracowników z licencji SPSS do zainstalowania i używania na komputerze i/lub komputerze osobistym (dla użytku domowego) kopii pakietu SPSS, a także programu Statistica.

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Pomimo momentu wprowadzania zmian wynikających z reform strukturalnych wewnątrz UW, obejmującego także działania z obszaru zarządzania jakością kształcenia, bardzo pozytywnie należy ocenić system kontroli jakości kształcenia przyjęty w Instytucie Socjologii UW, który opiera się na kilku równoważnych, choć z innymi zadaniami, filarach: kompetencji zastępcy Dyrektora IS UW ds. studenckich; Komisji Dydaktycznej, która pełni rolę opiniującą i kontrolną; Wydziałowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia; Uniwersyteckiego Biura ds. Jakości Kształcenia, a także przedstawicieli studentów IS. Składy komisji są bardzo zróżnicowane z jasno określonymi zadaniami i obszarami działań, np. w skład Komisji Dydaktycznej IS w bieżącej kadencji wchodzi: z-ca dyr. IS UW ds. studenckich, przewodniczący Komisji (od 2018 roku), pracownicy naukowcy odpowiedzialni za poszczególne moduły i specjalności, koordynator ds. mobilności, kierownik studiów doktoranckich, kierownik studiów niestacjonarnych na II stopniu oraz przedstawiciel studentów. Taką praktykę należy ocenić pozytywnie, bowiem gwarantuje ona możliwość bieżącego reagowania na potrzeby czy konieczne zmiany dotyczące programów czy planów studiów. Ułatwia to przepływ informacji, a także sprawne oddolne inicjowanie reform i rozwiązań. System zarządzania jakością kształcenia w IS można scharakteryzować jako realną działalność, która nie skupia się tylko i wyłącznie na procedurach, a rzeczywistych i korzystnych rozwiązaniach dotyczących kształcenia studentów i wsparcia pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne. Nadmierna formalizacja tego systemu mogłaby poskutkować przeregulowaniem kształcenia, które jest ewaluowane na bieżąco i jest ewidentnie przedmiotem analiz i dyskusji wszystkich pracowników IS (nie tylko członków Komisji Dydaktycznej). Stąd nawet na poziomie językowym członkowie Komisji, biorący udział w spotkaniu z ZO PKA, odżegnywali się od formalizacji i nadmiernej standaryzacji, a nazywali je „sposobami”. Świadczy to wysokim poziomem refleksji nad problemem kształcenia w IS UW, co widoczne jest także w Raporcie Samoceny, zawierającym nie tylko opis działań podnoszących jakość kształcenia na kierunku „socjologia”, ale też wiele uwag i wniosków z realnie prowadzonej pracy.

Komisja Dydaktyczna spotyka się nie rzadziej niż 3-4 razy w semestrze. Problematyka i tematyka zebrań związana jest z aktualiami i związana z organizacją roku akademickiego – na początku roku dyskutowane są kwestie związane z przebiegiem letniej sesji, rekrutacji oraz rejestracji na zajęcia, podczas gdy na początku semestru letniego praca komisji koncentruje

się na zaplanowaniu procesu zbierania i oceniania oferty dydaktycznej na kolejny rok akademicki, procesu dyplomowania, hospitacji zajęć, konkursów dla studentów na projekty dyplomowej. W ciągu całego roku na bieżąco dyskutowane są kwestie związane ze sprawami dydaktycznymi zgłaszanymi przez wykładowców i studentów oraz proponowanymi sposobami reagowania na identyfikowane problemy.

Na system oceny jakości kształcenia w Instytucie Socjologii składa się, między innymi, ocena ewaluacyjna wszystkich zajęć dydaktycznych przeprowadzana dwa razy do roku, na zakończenie każdego semestru zajęć. Za ankietyzację – w zakresie merytorycznym, jak i organizacyjnym, odpowiada powołana do tego Pracownia Efektów Jakości Kształcenia UW. Zawarte w kwestionariuszu wskaźniki i pytania ankietowe zmieniają się i są dostosowywane do zmian programowych w obrębie zajęć. Część pytań jest stała i obejmuje grupę pytań, w której studenci oceniają zgodność zajęć z sylabussem, informację o kryteriach zaliczenia, poziom zaangażowania prowadzącego i jego stosunek do studentów i sposób prowadzenia zajęć. Wyniki ankiet przekazywane są prowadzącym, ale też Zastępcy Dyrektora IS ds. studenckich. Jeżeli wyniki ankiet są niezadowolające (a więc na skali od -2 do +2 oscylują w okolicach 0) jest to przedmiotem rozmów w trakcie zebrań zakładowych. Dodać należy, że kierownik zakładu jest bezpośrednim przełożonym pracownika i od początku zatrudnienia i prowadzenia zajęć przez pracownika, sprawuje merytoryczną opiekę przez pierwszy rok pracy. Potencjalne problemy, które ujawniają się w czasie ankietyzacji (np. niewłaściwy dobór prowadzącego do zajęć czy wadliwa konstrukcja sylabusu) oraz możliwości naprawy dyskutowane są na zebraniach Komisji Dydaktycznej. Są to jednak jednostkowe przypadki. Należy wskazać, że procedur weryfikujących sposoby realizacji zajęć jest znacznie więcej i odbywają się one na różnych poziomach (nieformalnych i niesformalizowanych). Jest to bowiem wspomniana już (1) ankiet uniwersytecka dla studentów -badanie wybranych obszarów kształcenia, (2) badania własne prowadzących zajęcia, (3) badania własne nad zajęciami studentów, ale też (4) badania samorządu studenckiego prowadzone dla pierwszego roku. Jest to praktyka wzorcowa, bowiem jako IS są w tym zakresie pionierami badań dotyczących jakości kształcenia na kierunku.

Jak zostało wskazane, większość wykładowców prowadzi własne ankiety ewaluacyjne na zakończenie kursów, realizowane są one na ostatnich zajęciach w warunkach pozwalających studentom na anonimowość i dyskrecję. Wnioski z badań są dyskutowane z kolegami i przełożonymi, tak, by na bieżąco reagować na trudności i wprowadzać zmiany satysfakcjonujące studentów. Ponadto w ramach spotkań zakładów czy katedr IS prowadzone są rozmowy oceniające, ale też formułujące dotyczące wielu działań np. prowadzone są wywiady pogłębione/ fokusowe na seminariach dyplomowych i dotyczą one koncepcji kształcenia na II stopniu czy prowadzonych egzaminów. Wyniki ankiet są przedstawiane i omawiane więc nie tylko w gronie studentów czy dyrekcji IS, ale też między pracownikami. Wynika to także z innej praktyki – tzn. każdy przedmiot ma swojego koordynatora, jednak zajęcia często są współprowadzone np. fakultety czy też możliwe jest przygotowywanie pracy dyplomowej przez innych nauczycieli niż prowadzący semina. Koordynator jest bezpośrednim opiekunem dla pozostałych prowadzących określone zajęcia. W związku z tym wszystkie obserwacje dotyczące realizowania zarówno pojedynczych zajęć, jak modułów są szczegółowo omawiane w czasie zebrań Komisji Dydaktycznej, w skład której wchodzi także koordynatorzy. Daje to w efekcie rozbudowany, ale elastyczny system oceniania realizacji efektów uczenia się, systematycznego monitorowania przebiegu zajęć w trakcie trwania semestru oraz wzajemnego wsparcia. Sprawia to, że większa liczba osób zaangażowana jest w proces kształcenia. W efekcie na spotkaniach Komisji Dydaktycznej

bywają obecni zaproszeni goście – prowadzący zajęcia w modułach – specjalnościach, by mieć gwarancję, by problemy na zajęciach się nie powtarzały.

Do 2019 roku, przez dwa lata funkcjonował też system hospitowania zajęć oraz pisanie przez pracowników sprawozdań z realizacji efektów uczenia się po zakończeniu semestru zajęć. Jednakże obydwa rozwiązania zostały jednak uznane za mało efektywne i nie wnoszące nowych informacji o ewentualnych problemach związanych z procesem kształcenia w IS. Jak zauważają autorzy Raportu Samooceny dla kierunku „socjologia”: „Wprowadzenie sprawozdań z realizacji efektów uczenia się zostało odebrane jako kolejny wymóg biurokratyczny, który odbiera czas jaki powinien być przeznaczony na pracę naukową bądź pracę ze studentami”. Ponadto „Zapewne dlatego liczba wypełnionych sprawozdań była bardzo niska, a wśród przesłanych dominowały sprawozdania o charakterze co najmniej lakonicznym”.

Hospitacje zajęć odbierane były jako działania jednorazowe, nie mające wpływu na cały kurs, bez możliwości obserwacji dynamiki przebiegu danych zajęć czy zmieniających się w trakcie semestru stosowanych form dydaktycznych, które powinny być ściśle związane z potrzebami kolejnych tematów i punktów sylabusu. Znacznie pozytywniej są odbierane dyskusje w ramach zakładów wśród pracowników, którzy mogą wymienić się własnymi doświadczeniami czy problemami. W czasie takich spotkań omawiane mogą być wyniki i formy egzaminów i zaliczeń, poziom prac pisemnych, sposoby aktywizowania studentów.

Prace Komisji Dydaktycznej związane z zadaniami wynikającymi z organizacji roku akademickiego. Początek roku poświęcony jest więc przede wszystkim namysłowi nad trafnością stosowanych procedur rekrutacyjnych oraz sposobów promocji kierunku. Efektem tych rozmów jest fakt, że Komisja Dydaktyczna w celu podniesienia poziomu kandydatów oraz zmniejszenia zjawiska drop-outu na kierunku wprowadziła test kompetencyjny (w rekrutacji na I stopień, obecnie zniesiony) oraz egzamin wstępny w rekrutacji na studia II stopnia. Jest to działanie wbrew centralnym, powszechnym rozwiązaniom panującym na UW.

Egzamin wstępny na drugim stopniu motywowany był tym, że studenci, uczestniczący w zajęciach

w ramach uzupełnienia efektów uczenia się z pierwszego stopnia, wpływali w sposób negatywnie na poziom zajęć. W tzw. Niezbędniku w programie w I semestrze na studiach II stopnia były zajęcia mające na celu uzupełnienie wiedzy i umiejętności, jednak zostało to krytycznie ocenione przez studentów, którzy ukończyli „socjologię” na pierwszym stopniu. Druga motywacja wprowadzenia egzaminu wstępnego był fakt, że osoby zrekrutowane nie pojawiały się na zajęciach, co wpływało demotywująco i reorganizowało proces kształcenia. Obecnie wprowadzono egzamin wstępny, który bazuje na rozmowie na temat treści zawartych w najpopularniejszych podręcznikach socjologii.

Jesienią omawiany jest natomiast przebieg sesji letniej oraz proces dyplomowania. Głównym problemem jest nieterminowe uzyskiwanie zaliczeń przez studentów oraz wydłużające się finalizowanie studiów, co wynikać może w podejmowanej przez studentów pracy zawodowej, także związanej z wiedzą i kompetencjami w zakresie socjologii. Komisja Dydaktyczna, wraz z członkami IS, podjęła kilka różnych prób rozwiązania tych problemów, np. poprzez komasownie zajęć i grupowanie je, by w jak największym stopniu studenci mogli w nich uczestniczyć bez uszczerbku dla pracy zawodowej. Innym sposobem jest prowadzenie zajęć

popołudniami czy wieczorem. Są to praktyki ze wszech miar projakościowe, nastawione na osiąganie przez studentów efektów uczenia się (stąd także tzw. Niezbędnik socjologiczny na I semestrze studiów drugiego stopnia). Ponadto wiele działań ma charakter motywujący do autorefleksji studentów, jak np. konieczność weryfikowania posiadanych kompetencji przez studentów w kontekście wyboru zajęć (o charakterze mniej lub bardziej zaawansowanym). Pozwala to samodzielnie zadbać o swój rozwój naukowy, ale też uczy odpowiedzialności i pozwala uniknąć powtarzania na zajęciach znajomych treści.

Wiosną każdego roku akademickiego natomiast Komisja Dydaktyczna koncentruje się na przedstawianym przez zastępcę Dyrektora ds. studenckich zapotrzebowaniu na zajęcia dydaktyczne

w kolejnym roku akademickim, a następnie na opiniowaniu zgłoszonej oferty. Nie chodzi jedynie

o zajęcia kursowe, obowiązkowe, ale też fakultatywne, związane z zainteresowaniami prowadzących

i potrzebami studentów (także prowadzone przez kilka osób). Ma to przełożenie na konieczność sformułowania odpowiedniego sylabusu, weryfikowanego przez Komisję, która może także wycofać

z rezerwuaru zajęć wybrane z uwagi na bardzo wprowadzający czy podstawowy charakter. Za przykład mogą tu posłużyć zajęcia ze stosowania programu Atlas. Studenci chcieli mieć tego typu zajęcia, zatem Dyrekcja IS poszukała osoby do prowadzenia zajęć. Pozytywnie zaopiniowaną przez Komisję ofertę zajęć Zastępca Dyrektora ds. studenckich przedstawia do głosowania na Radzie Naukowej Instytutu Socjologii.

Bardzo ważnym tematem prac Komisji jest także proces dyplomowania, które dotyczą np. rezygnacji

z prac dyplomowych na rzecz portfolio, które gromadziłoby różne prace studenckie pisane w trakcie studiów, zasad zorganizowania seminariów dyplomowych, praktykami dyplomowymi (studenci mają możliwość zdobycia grantu na badania na potrzeby pracy dyplomowej), elastyczności form prowadzenia zajęć, które włączałyby się do pensum na innych niż tradycyjnie zasadach. Szczególnie ważne są projekty badawcze, bowiem studenci aplikujący o środki na badania, muszą się nauczyć pisać wnioski grantowe. Wprowadzono procedurę konkursową na środki na badania (do 800 zł), co pozwala na wyłonienie najlepszych pomysłów, ale też wspiera się w ten sposób działania naukowe studentów. Innowacją było także zaproponowanie studentom prezentacji dyplomowych na zajęciach dla innych nauczycieli, tak by nie było rutyny, a był stres i wzmacnianie pozytywne. Na prezentacje zaproszony był absolwent, panie z sekretariatu, pracownicy IS, co wzmacniało proces koncentracji, ale też sprzyjało budowaniu systemu relacji i kapitału społecznego, obejmującego także administrację.

Największą zmianę programu studiów II stopnia przeprowadzono w 2012 roku, przy wprowadzaniu Krajowych Ram Kwalifikacji. Powołana została wówczas Komisja ds. Planów Studiów i Programów Kształcenia, która wraz z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Prowadzone były badania

z pracownikami-absolwentami kierunku w sprawie programu studiów, dwa razy zaś badania pracodawców, które skupiały się na kwestiach dotyczących oczekiwań w zakresie kompetencji od świeżo zatrudnionych absolwentów kierunku (były to badania jakościowe). Dotyczyły one konieczności uzupełnienia efektów uczenia się dla studentów, którzy kończyli inne kierunki. Podstawą takiego działania były zajęcia o charakterze wprowadzającym do socjologii (i nauk

pokrewnych) po zajęcia bardziej ukierunkowane i wymagające większej samodzielności w pracy studentów. Wprowadzono wówczas więcej zajęć wolnego wyboru, zwiększono proporcję zajęć o interaktywnym charakterze (więcej ćwiczeń, konwersatoriów i seminariów) oraz wprowadzono wyższą liczbę ECTS za zajęcia zakładające konieczność systematycznej weryfikacji pracy studentów (eseje, projekty, prezentacje). Wprowadzono także w większej liczbie egzaminy ustne dla wszystkich kierunków, roczników. Jak zauważają autorzy Raportu Samooceny, wywołało to pozytywne skutki w ocenie zarówno pracowników, jak i studentów. Kolejna zmiana programowa dotyczyła dostosowania opisów studiów do wymogów nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (niewielka korekta w programie studiów pierwszego stopnia oraz w efektach uczenia się). Wprowadzono następujące zmiany: (1) przesunięciu zajęć *Warsztaty statystyczne* z I na II rok studiów oraz połączenie ich z zajęciami „SPSS”, tak by powstał roczny kurs zajęć warsztatowych, w trakcie których studenci poznają praktykę pracy

z programem do statystycznej analizy danych, dzięki czemu uzyskują spójny program kształcenia

w zakresie badań statystycznych; (2) przesunięciu zajęć z *Antropologii społecznej* z II na I rok studiów, co było odpowiedzią na potrzeby studentów, którzy postulowali o wprowadzenie na I roku zajęć

o bardziej interaktywnym charakterze, pokazujących równocześnie jedną z subdyscyplin socjologii, której znajomość jest kluczowa przy wyborze modułu *Zróżnicowanie kulturowe*; (3) przeformułowaniu zajęć *Psychologia społeczna* i nadaniu im nowej nazwy – *Media i komunikacja*, by silniej osadzić kształcenie w świecie globalnych technologii informatycznych; (4) nieznacznym zwiększeniu liczby godzin (i ECTS) dla zajęć *Instytucje, procesy, systemy, Problemy społeczne, Antropologia społeczna* i *Media i komunikacja* (dawniej *Psychologia społeczna*), by móc wprowadzić więcej treści o charakterze wykładowym. Dostosowano wówczas efekty uczenia się (ustanowione w 2010 roku) do PRK. Obecnie Komisja pracuje nad programem studiów drugiego stopnia, by jak największa liczba absolwentów studiów pierwszego stopnia chciała kontynuować studia w Instytucie Socjologii (stąd pomysł na nowy kierunek – „socjologia cyfrowa”). Jednakże nowe zasady będą opracowane po powołaniu Rady Dydaktycznej, zgodnie z przepisami nowego Statutu UW.

Komisja Dydaktyczna pochyla się także nad formalną i technologiczną stroną prowadzonych studiów, bowiem np. umożliwiono studentom i pracownikom, w ramach umowy Uczelni z firmą Microsoft, zakup tańszej licencji na oprogramowanie oraz dostęp do chmury. Dyrekcja planuje także zakup laptopów, w ramach realizacji programu indywidualizacji kształcenia (PIK). W zamian za rekrutację dobrych kandydatów IS otrzymać może środki na badania terenowe, z których można dokonać zakupu laptopów dla studentów (by nie przerzucać kosztów na studentów).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

W IS UW zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte

o wyniki wieloaspektowych i różnorodnych analizach danych i informacji, uzyskanych w wyniku równolegle prowadzonych badań o charakterze zarówno jakościowym, jak i ilościowym.

Badania te prowadzone są ze znaczącym udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Udział interesariuszy zewnętrznych jest bezpośredni, realizowany poprzez wspólne projekty badawcze czy wdrożeniowe oraz praktyki zawodowe, ale i pośredni – z udziałem studentów zatrudnionych lub odbywających praktyki w instytucjach, kierowanych przez reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

- Oddolne, niezbiurokratyzowane rozwiązania dotyczące różnych aspektów procesu kształcenia, będące wynikiem ścisłej współpracy dyrekcji, pracowników, studentów i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, np. wielopoziomowa i wieloczynnikowa analiza prowadzonych na kierunku zajęć.
- Zaangażowanie wszystkich pracowników IS w proces zarządzania jakością kształcenia na ocenianym kierunku, choćby z uwagi na współprowadzenie zajęć dydaktycznych.
- Rozbudowany, elastyczny i kompleksowy system oceniania realizacji efektów uczenia się, systematycznego monitorowania przebiegu zajęć w trakcie trwania semestru oraz wzajemnego wsparcia nauczycieli prowadzących zajęcia.
- Konkurs na granty dla studentów przeznaczone na badania na potrzeby pracy dyplomowej.
- Wprowadzenie rozbudowanych form egzaminu dyplomowego, weryfikującego wszystkie efekty uczenia się (w tym wysokie kompetencje społeczne), np. poprzez prezentacje dyplomowe dla przedstawicieli IS, w tym administracji.

Zalecenia

- - -

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Nie dotyczy. Poprzednia ocena była poprzedzona oceną instytucjonalną jednostki prowadzącej wizytowany kierunek studiów. W wyniku przedmiotowej oceny nie sformułowano zaleceń specyficznych dla kierunku socjologia.

Przewodnicząca Zespołu Oceniającego

Dr Anna Maria Kola

Dr Anna Maria Kola

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o

których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i

wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów

uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

